

Faktoring jako alternativní forma financování společnosti

Bc. Hana Bělejová, DiS.

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Hana Bělejová, DiS.
Osobní číslo: M22150
Studijní program: N0412A050011 Finance
Specializace: Finance podniku
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Faktoring jako alternativní forma financování společnosti

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Z dostupných literárních pramenů charakterizujte a vyhodnoťte teoretické poznatky týkající se oblasti faktoringu.

II. Praktická část

- Provedte analýzu trhu a srovnajte český a slovenský trh v oblasti faktoringu.
- Provedte analýzu aktuální situace u vybrané české a slovenské společnosti ve vztahu k faktoringu.
- Na základě analýzy trhu zhodnoťte aktuální faktoringové financování ve vybraných společnostech a navrhněte řešení v oblasti faktoringu.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BHOGAL, T., Trivedi, *International Trade Finance*. Cham: Palgrave Macmillan, 2019. ISBN 978-3-030-24540-5.
BREALEY, Richard A.; MYERS, Stewart C. a ALLEN, Franklin. *Principles of corporate finance*. Thirteenth edition. New York: McGraw-Hill Education, 2020. ISBN 978-1-260-56555-3.
KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2016. ISBN 9788074005954.
RADOVÁ, Jarmila; DVORÁK, Petr a MÁLEK, Jiří. *Finanční matematika pro každého*. Osmé rozšířené vydání. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4831-3.
REVENDA, Zbyněk; MANDEL, Martin; KODERA, Jan; MUSÍLEK, Petr a DVORÁK, Petr. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Sedmé přepracované vydání. Jesenice: Ekopress, 2023. ISBN 978-80-87865-84-2.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Blanka Kameníková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: Hana Bělejová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

V diplomové práci jsou představeny alternativní formy financování se zaměřením na faktoring. V teoretické části práce, bylo využito literárních rešerší, které vycházeli z české a zahraniční odborné literatury. Na základě těchto rešerší byly představeny základní definice a principy faktoringu. Praktická část práce analyzuje český a slovenský trh jako i vybrané společnosti. Byla využita analýza a průzkum trhu k zjištění podmínek faktoringových služeb a propočítány základní parametry vybraných bankovních i nebankovních poskytovatelů. Na základě výpočtů a zjištěných informací o produktové nabídce poskytovatelů, byly navrženy varianty řešení pro zvolenou českou a slovenskou společnost.

Klíčová slova: leasing, faktoring, forfaiting, pohledávka, financování

ABSTRACT

The thesis presents alternative forms of financing with a focus on factoring. In the theoretical part of the thesis, literature searches were used, which were based on Czech and foreign literature. Based on these researches, the basic definitions and principles of factoring were presented. The practical part of the thesis analyses the Czech and Slovak market as well as selected companies. Market analysis and research was used to determine the conditions of factoring services and to calculate the basic parameters of selected banking and non-banking providers. On the basis of the calculations and the information found about the product offer of the providers, solution options were proposed for the selected Czech and Slovak companies.

Keywords: leasing, factoring, forfaiting, receivables, financing

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí práce, paní Ing. Blance Kameníkové, Ph.D., za odborné vedení, praktické rady a věcné připomínky při zpracování této diplomové práce. Poděkování patří také mé rodině za jejich podporu během studia, trpělivost a porozumění.

Citát

„Chcete-li vybudovat velký podnik, vybudujte nejdříve sebe.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 ALTERNATIVNÍ ZPŮSOBY FINANCOVÁNÍ.....	12
1.1 POHLEDÁVKY.....	12
1.1.1 Rozdělení pohledávek.....	13
1.1.2 Řízení pohledávek.....	14
1.1.3 Postoupení pohledávek.....	15
2 FAKTORING – DEFINICE A CHARAKTERISTIKA.....	18
2.1 HISTORIE FAKTORINGU.....	19
2.2 PRÁVNÍ HLEDISKO.....	21
2.2.1 Funkce faktoringu.....	21
2.3 ČLENĚNÍ FAKTORINGU.....	21
2.3.1 Členění podle zaplacení pohledávek.....	22
2.3.2 Členění podle způsobu úhrady.....	22
2.3.3 Členění podle teritoriálního hlediska.....	23
2.3.4 Členění podle odkoupených pohledávek.....	23
2.3.5 Další členění faktoringu.....	23
2.4 FAKTORINGOVÝ PROCES.....	25
2.4.1 Účastníci faktoringu.....	26
2.4.2 Cena faktoringu.....	26
2.4.3 Faktoringová smlouva.....	27
2.4.4 Postup faktoringu.....	27
2.5 VÝHODY A NEVÝHODY FAKTORINGU.....	30
3 FORFAITING.....	32
3.1 PRŮBĚH FORFAITINGU.....	33
3.2 VÝHODY A NEVÝHODY FORFAITINGU.....	35
4 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	36
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
5 FAKTORING NA ČESKÉM TRHU.....	38
5.1 FCI.....	40
5.2 ČESKÁ LEASINGOVÁ A FINANČNÍ ASOCIACE.....	41
5.3 FAKTORINGOVÉ SPOLEČNOSTI BANKOVNÍHO SEKTORU.....	42
5.3.1 Factoring České spořitelny, a.s.	43
5.3.2 Factoring KB, a.s.....	44
5.3.3 ČSOB Factoring, a.s.....	45
5.3.4 UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s.....	46

5.3.5	Raiffeisenbank a.s.	47
5.4	FAKTORINGOVÉ SPOLEČNOSTI NEBANKOVNÍHO SEKTORU	48
5.4.1	Bibby Financial Services, a.s.	48
5.4.2	4Trans Factoring s.r.o.	49
5.4.3	KAPOLI a.s.	49
5.5	ZHDNOCENÍ BANKOVNÍCH A NEBANKOVNÍCH POSKYTOVATELŮ NA ČESKÉM TRHU	49
6	ANALÝZA ČESKÉ SPOLEČNOSTI	52
6.1	FINANČNÍ SITUACE SPOLEČNOSTI	54
7	ZHDNOCENÍ FAKTORINGOVÉ SITUACE A NÁVRH ŘEŠENÍ PRO ČESKOU SPOLEČNOST	57
8	FAKTORING NA SLOVENSKÉM TRHU	63
8.1	ZINC BIZ A.S.	63
8.2	VÚB, A.S.	63
8.3	SLOVENSKÁ SPORITELŇA, A.S.	64
8.4	TATRA BANKA, A.S.	65
8.5	ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÁ BANKA, A.S.	66
8.6	SHRNUTÍ POSKYTOVATELŮ FAKTORINGU NA SLOVENSKÉM TRHU	67
9	ANALÝZA SLOVENSKÉ SPOLEČNOSTI	69
9.1	AKTUÁLNÍ SITUACE SPOLEČNOSTI Z POHLEDU FAKTORINGU	71
10	ZHDNOCENÍ FAKTORINGOVÉ SITUACE A NÁVRH ŘEŠENÍ PRO SLOVENSKOU SPOLEČNOST	73
11	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	78
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	80
	SEZNAM POUŽITÝCH VZORCŮ	85
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	86
	SEZNAM GRAFŮ	87
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK	89

ÚVOD

Při momentální situaci na trhu, kdy ceny vstupů podniku každým dnem rostou, je velmi důležité mít rozvrženo měsíční cash-flow, tak aby byl podnik schopen dostát svým závazkům bez větších problémů. Nejrychlejším způsobem, jak získat finanční prostředky, je vstupy přetřansformovat na výstupy a ty co nejdříve prodat. Prodejem výstupů nám vzniknou pohledávky, které jsou jedny z velmi likvidních aktiv podniku. Ne vždy se ale podniku podaří své výstupy prodat odběratelům s dobrou platební morálkou. V momentě, kdy společnost nedostane včas zaplacení, není schopna zaplatit v termínu svým dodavatelům. Jedním z alternativních způsobů, jak zajistit hladký průběh dodavatelsko-odběratelského cyklu je využívat různých forem provozního úvěru anebo zvolit jiný alternativní způsob financování. Jedním z alternativních způsobů je postoupení krátkodobých pohledávek neboli faktoring, který se snaží čím dál více podniků využívat. Jde tedy o skvělou, a ne příliš nákladnou alternativu provozního úvěru.

Téma této diplomové práce jsem zvolila z důvodu, že se u mě, jako účetní čím dál víc klientů informuje na tento druh financování. Práce tak reaguje na potřeby mých klientů, aby měli představu o možnostech, které trh aktuálně nabízí, a především za jakých podmínek.

Cílem této práce je tady analýza českého a slovenského trhu v oblasti faktoringu. Vyhledání bankovních, případně i nebankovních institucí, které faktoring poskytují, zjistit jejich podmínky pro navázání spolupráce a v neposlední řadě nastínit nákladovou stránku této služby. Ze zjištěných informací pak vytvořit závěr a předložit návrh řešení pro zvolenou českou i slovenskou společnost, které faktoring využívali, využívají anebo chtějí opětovně využívat.

Celá práce je pak rozdělena na dvě části. První, teoretická část je zaměřena na poznatky získané ze studie tuzemských i zahraničních literárních pramenů v oblasti alternativního způsobu financování, především pak v oblasti faktoringu. Druhá, praktická část je pak opět rozdělena na dvě části. První je zaměřena na Českou republiku a druhá na Slovenskou republiku. V obou případech analytická část, v které jsou představeni poskytovatelé faktoringu a jejich podmínky, bude přecházet do projektové části, kde jsou získané informace aplikovány na konkrétní podniky a pomocí nich i navrženy řešení.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je posouzení a případné navržení změny využívaného faktoringu u české společnosti a navržení vhodného partnera v oblasti faktoringu pro slovenskou společnost. Vedlejší cíle a důležité úkoly k splnění hlavního cíle je analýza českého a slovenského trhu, jako i analýza momentální situace vybraných podniků. Dalším přínosem je získání uceleného přehledu o daných trzích pro budoucí pracovní využití.

Předpoklad pro splnění cíle bude v teoretické části prostudovat problematiku faktoringu. Z dostupných tuzemských i zahraničních literárních a elektronických zdrojů provést rešerši, popsat základní problematiku a charakteristiku faktoringu a vysvětlit průběh a jednotlivé typy podle různých kritérií tohoto alternativního způsobu financování.

V praktické části budou na začátku uvedeny informace týkající se faktoringového trhu v České republice a budou představeny instituce, které poskytovatele faktoringu nějakým způsobem sdružují. Poté bude provedena analýza konkrétních bankovních i nebankovních poskytovatelů a budou uvedeny jejich podmínky. Informace zjištěné analýzou poskytovatelů a jejich podmínek budou pak podkladem pro posouzení aktuální situace české společnosti a sestavení závěrečného návrhu. Od druhé poloviny praktické části budou uvedeny informace faktoringového trhu v Slovenské republice. Pomocí analýzy a osobního průzkumu u jednotlivých poskytovatelů budou postupně tyto subjekty představeny. Zjištěné informace budou opět využity pro posouzení aktuální situace slovenské společnosti a na základě porovnání nabízených podmínek pak bude sestaven závěrečný návrh.

V práci budou využity empirické i teoretické metody. Základní metody budou především sběr dat a informací interně ve vybraných společnostech jako i externě na internetu a samotném českém a slovenském trhu. Nejvýznamnější metodou bude analýza zjištěných informací a dat a jejich následné praktické zpracování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ALTERNATIVNÍ ZPŮSOBY FINANCOVÁNÍ

Firmy i fyzické osoby v průběhu svého života dojdou do fáze, že potřebují řešit financování svých potřeb. Využít můžou klasických bankových nebo komerčních úvěrů, případně šáhnout po alternativních způsobech financování. Mezi tyto způsoby lze zařadit především instrumenty jako leasing, faktoring a forfaiting. (Radová et al., 2013)

Nejběžnějším alternativním zdrojem využívaným podniky je bezpochyby leasing. V případě, že se subjekt rozhodne financovat majetek leasingem, dojde ke vzniku právního vztah mezi dvěma subjekty – poskytovatelem a uživatelem leasingu. Poskytovatel leasingu pronajme majetek za smlouvenou úplatu a smlouvenou dobu nájemci a zároveň si dohodnou, co se s předmětem leasingu stane po ukončení leasingové smlouvy. Podle vlastnických vztahů po skončení smlouvy lze leasing rozdělit na leasing finanční a leasing operativní. Zatímco v prvním případě, tedy finančního leasingu, je majetek plně splacen a přechází do vlastnictví nájemce, u operativního leasingu je tomu jinak. Po skončení sjednané doby se majetek vrací zpět pronajímateli a ten může tento majetek klidně znovu pronajmout někomu jinému. Doba nájmu bývá totiž zpravidla kratší, než je životnost leasingového majetku. Zvláštním druhem leasingu je „buy and lease back“ neboli zpětný leasing. Podstatou tohoto leasingu je, že majetek je v době uzavření smlouvy ve vlastnictví nájemce, který tento majetek leasingové společnosti prodá a následně si od něj znovu na základě leasingové smlouvy pronajme. Zpětný leasing je nejčastěji využíván v případě okamžité potřeby finančních prostředků. (Brychta, 2022)

Zatímco leasing vychází z anglického to lease, což v překladu znamená být v pronájmu, faktoring a forfaiting vychází z postoupení nebo také prodeje pohledávek druhému subjektu. Faktoring pak řeší postoupení krátkodobých pohledávek a forfaiting střednědobých až dlouhodobých pohledávek. (Lochmannová, 2018)

1.1 Pohledávky

Definici pohledávky nelze najít v žádném konkrétním zákoně ani vyhlášce. Je potřeba si ji odvodit z definice závazku a vycházet při tom z občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., konkrétně § 1721. V případě, že ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu upokojit, pohledávka bude vyjadřovat právo věřitele požadovat určité plnění po dlužníkovi vyplývajícího z jeho závazku. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2012)

V účetnictví je problematika oceňování pohledávek řešena zákonem o účetnictví a vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se aplikují některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v podvojném způsobem a Českými účetními standardy. (Pilátová a Richter, 2011)

Pohledávky jsou významnou částí aktiv podniku, jak uvádí Bařinová a Vožňáková (2007). Jejich výše a rychlost má vliv na likviditu podniku a jejich plnění je základ zdravého obchodování.

Dle Brychty (2022) má věřitel právo pohledávku vymáhat a dlužník má povinnost svůj dluh splnit. Pohledávka tedy zaniká řádným vypořádáním práv a povinností ze stran účastníků. Ve všeobecnosti pohledávky představují aktiva, tedy majetek obchodní společnosti. V účetnictví bychom je našli v části oběžných aktiv, ale na rozdíl od závazků nenajdeme syntetické rozdělení na krátkodobé a dlouhodobé.

S názorem, že pohledávky se nedělí na krátkodobé a dlouhodobé se neztotožňuji. Přikláním se k názoru, že se pohledávky dají rozčlenit, a to podle doby splatnosti, tak jak uvádí vícero autorů. Například Brychta (2022), také Šantrůček a Štědra (2012) nebo Pilátová a Richter (2011), kteří vychází ze zákona o účetnictví. Za krátkodobé pohledávky označují ty, které mají splatnost do jednoho roku od jejich vzniku a dlouhodobé ty, jejichž doba splatnosti přesahuje rok.

Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejich uplatněním. Mezi příslušenství nelze zahrnout smluvní pokuty, které představují již samotný nárok. (Boháčková, 2022)

1.1.1 Rozdělení pohledávek

Vznik pohledávek je vázán na dodávky zboží nebo služeb, kdy dochází k převodu práv a povinností k dodanému předmětu plnění z dodavatele na odběratele. Pohledávka pak vznikne v určitém momentě s dohodnutou dobou splatnosti, která nastala nebo teprve nastane. Dle okamžiku vzniku pak Šantrůček a Štědra (2012) rozdělují pohledávky do 3 skupin – pohledávky z obchodního styku, z peněžních půjček a bankovních úvěrů a ostatní pohledávky.

- Pohledávky z obchodních vztahů – v účetnictví se vyskytují ve skupině 31 Pohledávky. Jde především o pohledávky z obchodně závazkových vztahů, poskytnuté zálohy dodavatelům na budoucí plnění, směnky předané bance

k proplacení do doby splatnosti směnky a jiné cenné papíry předané k eskontu a ostatní pohledávky jako například dodavatelské reklamace nebo nároky na záruční paušál. (Pilátová a Richter, 2011)

- Pohledávky z peněžních půjček a bankovních úvěrů – nejčastěji zahrnuje mezipodnikové půjčky a výpomoci, ale také pohledávky z dluhopisů. Často jde o pohledávky zajištěné nějakým zákonným způsobem. (Šantrůček a Štědra, 2012)
- Ostatní pohledávky – do této skupiny Šantrůček a Štědra (2012) zahrnuli pohledávky z pracovně právních vztahů a pohledávky vůči státu (včetně pojišťoven). Ve všeobecnosti pohledávky, které nejsou nějakým způsobem zajištěny.

1.1.2 Řízení pohledávek

Jednou z mnoha činností manažerů a finančních odborníků je řízení a měření finanční výkonnosti podniku. Finanční analýza, jako jedna z hlavních aktivit, zahrnuje sledování mnoha ukazatelů, ať už klasických nebo moderních. Každý ukazatel má pak určitou vypovídající schopnost a dává nám představu o zdraví dané společnosti. Mezi klíčové faktory ovlivňující výkonnost podniku je i řízení čistého pracovního kapitálu, který zahrnuje řízení pohledávek. Především z pohledu objemu, struktury a vývoje. Jako součást řízení pohledávek uvádějí i potřebu kvalitní evidence pohledávek. Především pak seznam odběratelů, smluvní podmínky, spolehlivost a platební morálku. Mnohdy tyto činnosti podnik může za poplatek přenést na specializované organizace, které se zabývají správou a vymáháním pohledávek, např. faktoringové společnosti. (Pavelková a Knápková, 2012)

Mareš (2017) do ukazatele aktivit zahrnul především průměrnou dobu inkasa pohledávek. Uvádí, že tento ukazatel vyjadřuje, jak dlouhá doba uplyne od vzniku pohledávky (fakturace) do doby inkasa. Výsledkem je počet dnů, tedy doba za jak dlouho dostane podnik od svých zákazníků peníze. Čím je počet dnů nižší, tím pro podnik lepší.

Dle Synka (2011, cit. podle Mareš, 2017) se průměrná doba inkasa pohledávek vypočítá následovně:

$$\frac{\frac{\text{pohledávky}}{\text{roční tržby}}}{\text{počet dní v roce}}$$

(1)

Pavelková a Knápková (2012) rozšiřují problematiku o další dva vzorce, a to rychlost obratu pohledávek:

$$\frac{\textit{tržby}}{\textit{průměrný stav pohledávek}}$$

(2)

a koeficient využití pohledávek:

$$\frac{\textit{průměrný stav pohledávek}}{\textit{tržby}}$$

(3)

Obrat pohledávek uvádí podíl tržeb na pohledávkách. Brealey et al. (2020) tento vztah vyjadřují:

$$\frac{\textit{tržby}}{\textit{pohledávky na začátku roku}}$$

(4)

V případě, že zákazníci rychle zaplatí, neuhrazené pohledávky budou tvořit relativně malou část tržeb a obrat pohledávek bude vysoký. Tento vysoký podíl tedy naznačuje efektivní správu úvěrů, rychle se přijde na plátce, co platí s prodlevou. Někdy ale vysoký poměr ukazatele může znamenat, že má firma restriktivní dodavatelskou politiku, a tedy dodává pouze zákazníkům, na které se může spolehnout, že zaplatí rychle.

Jako druhý způsob měření efektivnosti úvěrového oddělení je výpočet doby splatnosti pohledávek:

$$\frac{\textit{pohledávky na začátku roku}}{\textit{průměrné denní tržby}}$$

(5)

Tento vztah vyjadřuje dobu, za kterou nám odběratelé platí, tedy dobu za jak dlouho dostaneme peníze zpět do firmy. (Brealey et al., 2020)

1.1.3 Postoupení pohledávek

V případě, že chceme pohledávku po jejím vzniku převést na jiný subjekt, tedy chceme provést postoupení (cesi), je potřebné mít správně pohledávky oceněné. Cesí pohledávky přenášíme právo původního majitele, též postupitel nebo cedent, na nového majitele,

označovaného též postupník nebo cesionář, tuto pohledávku po dlužníkovi vymáhat. Šantrůček a Štědra (2012) rozdělily účel ocenění pohledávky na dvě varianty.

- Příklad, kdy není v době ocenění zřejmé, kdo bude nový věřitel (cesionář) uvádí postup odhadu úhrady pohledávky ve formě finančního plnění na volném trhu nebo obvyklou pro bezúplatný převod se všemi, především daňovými dopady.
- Příklad, kdy je zřejmé, kdo bude nový věřitel uvádí ocenění cenou obvyklou, tedy cenu přiměřenou hodnotě fair value.

Hodnotu fair value vysvětluje Mishkin (2019) jako hodnotu, za jakou by bylo aktivum možné prodat na trhu.

Pilátová a Richter (2011) oceňují pohledávky z účetního a daňového hlediska, kdy uvádějí, že účetní jednotka, tedy společnost, bude oceňovat pohledávku v okamžiku uskutečnění účetního případu a pak ke konci rozvahového dne nebo okamžiku sestavení účetní závěrky. Při vzniku se pohledávky oceňují jmenovitou hodnotou a v případě pohledávek, které získá podnik za úplatu nebo vkladem, oceňuje pořizovací cenou. Pokud nastane situace, že je pohledávka vyjádřena v cizí měně, musí být hodnota převedena na korunovou hodnotu, přičemž si společnost vnitřním předpisem určí, jaký kurz využije – aktuální kurz ČNB nebo pevný kurz stanovený jednotkou ve vztahu na kurz ČNB.

§ 1879 až § 1887 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku řeší problematiku postoupení pohledávky. Konkrétně pak § 1879, že postoupit pohledávku může věřitel celou nebo jen její část. § 1880, že postoupením nabývá postupník také příslušenství a práva spojená s pohledávkou, včetně jejího zajištění a zároveň povinnost postupitele předat veškeré doklady a informace o postupované pohledávce. § 1881, že postoupit lze pohledávku, která lze zcizit, pokud to ujednání nevylučuje a že nelze postoupit pohledávku, která zaniká smrtí nebo by se obsah změnou věřitele změnil k tíži dlužníka. § 1882, že se může dlužník zprostit své povinnosti tím, že splní postupiteli, nebo se s ním jinak vyrovná před tím, než postupitel dlužníka vyrozumí a že postoupit pohledávku lze i vícero osobám, přičemž povinnost dlužníka je vůči tomu postupiteli, o kterém se dozvěděl nejdříve. § 1883, že postoupení nemá účinky vůči osobě, která dluh zajistila zástavním právem, ručením nebo jiným způsobem, dokud jí postupitel nevyrozumí. § 1884, že dlužníkovi zůstávají i po postoupení zachovány námitky proti pohledávce, které měl před postoupením, že pokud uznal pohledávku jako pravou, je povinen uspokojit postupníka jako svého věřitele. § 1885, že pokud byla pohledávka postoupena za úplatu, odpovídá postupitel postupníkovi

až do výše přijaté úplaty s úroky za to, že pohledávka v době postoupení trvala a je dobytná, že postupitel neodpovídá za dobytnost pohledávky po postoupení buď náhodou nebo nedopatřením postupníka a že pokud není ujednáno jinak, platí práva a povinnosti postupníka i postupitele podle ustanovení § 1914 až 1925, přičemž vady musí být vytknuty bez zbytečného odkladu po jejím zjištění. § 1886, že na žádost postupníka může postupitel vymáhat postoupenou pohledávku svým jménem na účet postupníka a že dlužník může namítat své pohledávky, které má vůči postupiteli, ne vůči postupníkovi a § 1887, že postoupit lze i soubor pohledávek současných nebo budoucích. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2012)

2 FAKTORING – DEFINICE A CHARAKTERISTIKA

Velentzas et al. (2013) definují faktoring jako smlouvu mezi jednou stranou, jejíž hlavní činností je být dodavatel a druhou stranou, která je faktorem neboli zprostředkovatelem obchodních pohledávek. Faktor se zavazuje po určitou dobu za poplatek poskytovat dodavateli služby spojené se sledováním a přijímáním plateb za jednu nebo více pohledávek, které dodavatel má vůči svým klientům.

Radová et al. (2013) pohledávky, které jsou předmětem faktoringu a faktoringovou činností více specifikovali. Charakterizují faktoring jako smluvně dohodnutý průběžný odkup krátkodobých pohledávek, které dodavateli vznikly v průběhu jeho činnosti jako nezajištěný dodavatelský úvěr. Odkup pohledávek od dodavatele zajišťuje faktoringová společnost, a to v případě, že pohledávky splňují především tyto podmínky:

- doba splatnosti nepřesahuje 180 dní,
- vznik pohledávky má povahu nezajištěného dodavatelského úvěru,
- pohledávka na sobě nemá navázané právo třetí strany,
- existence možnosti postoupení (cese),
- pohledávka je pro faktoringovou společnost od subjektu s dostatečnou bonitou a z přijatelné země.

Shodný a opět trochu rozšířený pohled mají Bhogal a Trivedi (2019), kteří uvádějí, že faktoring představuje prodej nesplacených pohledávek souvisejících s vývozem zahraničním odběratelům. Prodejce pomocí faktoringu přenesl riziko nesplnění závazku nezaplacení vyplývajícího z obchodů na třetí stranu. Prodávajícímu je pak vyplacena diskontovaná hodnota odkoupené pohledávky, která vyplývá ze smlouvy, akreditivu, záruky nebo směnky. Výhoda pro vývozce je především okamžitá platba po vývozu.

Rose (2009) pak doplňuje, že společnosti při faktoringu prodávají věřiteli své pohledávky se značnou slevou z nominální hodnoty.

Factoring, který je charakterizován jako prodej faktur třetí straně zvané faktor, je způsob, jak získat za krátkou dobu peníze proti svým fakturám, a přitom si zachovat kontrolu nad správou prodeje. Běžně je využíván společnostmi obchodujícími se zbožím na velkoobchodní bázi, často ale není k dispozici maloobchodníkům nebo obchodníkům s hotovostí. Po podpisu smlouvy, pak veškeré sjednané prodeje musí přecházet přes faktora. (Bhogal a Trivedi, 2019)

Pond a Keith (2017) přirovnávají faktoring k obchodům se směnkami. Uvádějí, že jakmile kupující přijme fakturu, je možné získat finanční zálohu. Faktoring pak dále zmiňují ve spojitosti s mezerou na trhu, kdy právě tento druh financování umožňuje speciální obchodování dluhů mezi podniky.

Nejucelenější a obsahově nejvíce výstižnou definici uvádí EU Federation (© 2024) ve svém glosáři: „Smlouva mezi podnikem (postupitelem) a finančním subjektem (faktorem), ve kterém postupitel postupuje/prodává své pohledávky faktorovi a faktor poskytuje postupiteli kombinaci jedné nebo více z následujících služeb s ohledem na postoupené pohledávky: záloha ve výši procenta z částky postoupených pohledávek, správa pohledávek, inkaso a ochrana úvěruschopnosti. Faktor obvykle spravuje knihu prodeje postupitele a inkasuje pohledávky svým vlastním jménem. Postoupení může být sděleno dlužníkovi“.¹

2.1 Historie faktoringu

Financování, které by se dalo přirovnat k faktoringu, jsou datovány do 500-336 př. n. l. výraznější stopu za faktoringem však nechalo až 15. století, kdy probíhali obchody s dřevem, kožešinami a dalšími komoditami, kdy vývozci z Ameriky využívali financování od anglických subjektů. K většímu rozvoji došlo až v 19. století v USA odkud se po druhé světové válce rozšířil i do Evropy. Na našem trhu se faktoring v současné podobě začal objevovat až po roce 1990. Prvním poskytovatel byli jen bankovní instituce, které měli zájem především o bonitní klienty s velkým objemem pohledávek. K malým a středním podnikatelům se faktoring dostal přes díru na trhu, kdy začali poskytovat tento druh financování i nebankovní subjekty. V současnosti, je faktoring nedílnou součástí bankovního i nebankovního trhu a svou existencí dokáže být nápomocen mnohým zákazníkům, kteří mohou přistoupit i k obchodům, které by sami nebyli schopni zafinancovat. (iFaktoring.cz, © 2018)

Sinclair (2018) datuje základní kameny faktoringu do středověké Mezopotámie, zanedlouho na to zaznamenaly písemně na papyrus dluhy Egyptané a Řekové. Teprve v Římě se objevily první specialisté na vymáhání pohledávek, kteří dostávali procentní provizi z vybraných peněz. Rozšíření po Evropě přisuzuje Sinclair právě Římanům, kteří šířili tento

¹ „An agreement between a business (Assignor) and a financial entity (Factor) in which the Assignor assigns/sells its Receivables to the Factor and the Factor provides the Assignor with a combination of one or more of the following services with regard to the Receivables assigned: Advance of a percentage of the amount of Receivables assigned, Receivables management, collection and Credit protection. Usually, the Factor administers the Assignor's sales ledger and collects the Receivables in its own name. The Assignment can be disclosed to the Debtor“.

druh obchodu pod původním latinským názvem „Facere“. První faktoringové komunity časaže do 13. a 14. století do Anglie a Francie, kdy faktory z Londýna působily jako agenti pro obchod s vlnou a ministr financí Karla VII. směřoval své „facteurs“ do vzdálených zemí k obchodním činnostem. Zároveň v 17. století v Americe začínala éra zvykového práva, které později povýšila a počátkem 19. století zavedla éru moderního faktoringu a vytvořila nezávislé faktoringové společnosti. Návrat do Evropy pak časaže též do doby po druhé světové válce. V roce 1968 zmiňuje vznik skupiny bank a nezávislých faktorů, působící pod původním názvem FACTOR CHAIN, známé dnes jako FCI (Factors Chain International).

Spojením a zároveň doplněním těchto dvou patrně odlišných pohledů na historii faktoringu je článek Historie faktoringu od Johna Gooddena (2023). Ten pojem faktor přisuzuje nápodobně jako Sinclair původnímu latinskému „facere“, v překladu dělat a konstatuje, že v kontextu s faktoringem označuje tento pojem fyzickou nebo právnickou osobu, která se aktivně zapojuje do procesu nákupu faktur a poskytování finančních služeb. Kořeny faktoringu dosledoval až do dob středověku, kdy obchodníci hledali podporu a finanční pomoc pro své obchodování. Nejstarší záznam o faktoringu uvádí Chammurapiho babylonský zákoník, který objasňoval některé praktiky obchodních agentů, kteří ručili za obchodní úvěry. I když se v této době ještě nemluvilo o faktoringu, jak ho známe dnes, základy konceptu mohou vycházet z řešení obchodníků, kteří obchodovali na dálku a měli problém s penězi. Často se setkali s tím, že trvalo dlouhou dobu, než se zboží dostalo do potřebných míst a tam vygenerovalo příjmy, proto začali obchodníci své dluhy a závazky prodávat zprostředkovatelům, kdy za okamžité finanční prostředky nabídly podíl na zisku. Centrem středověkého faktoringu v Evropě označuje italská obchodní města, jako Benátky a Florencie, která spojovali mezinárodní obchod Evropy s Východem. Do 18. a 19. století umísťuje založení specializovaných faktoringových společností, které poskytovali podnikům finanční a úvěrové služby. Růst faktoringu usnadnil tehdejší vznik železnic a vylepšení dopravních sítí, jako i pokrok v komunikační technologii. Největším rozmachem faktoringu zmiňuje 20. století, především v odvětvích jako textilní průmysl, výroba a doprava, kde byli výkyvy peněžních toků naprosto běžné. Dnešní podobu faktoringu definuje jako komplexní finanční službu, která nabízí řešení nad rámec financování. Faktory tak poskytují služby jako kontrola úvěruschopnosti, inkaso, řízení rizik a ověřování faktur, díky čemuž se může prosadit i v méně typických odvětvích jako zdravotnictví, technologie a služby.

2.2 Právní hledisko

Na celosvětové úrovni se oblasti faktoringu věnuje nadnárodní sdružení faktoringových společností Factor Chain International (FCI). V České republice přímý zákon neexistuje. Faktoringové společnosti proto musí vycházet z různých jiných zákonů, které jsou obsahově blízko službám a aktivitám, které poskytují. Mohou tedy čerpat z devizového zákona č. 219/1995 Sb., zákona směnečného a šekového č. 191/1950 Sb., obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., o cenných papírech v platném znění. (Máče, 2006)

2.2.1 Funkce faktoringu

Radová et al. (2013) uvádí dvě základní funkce využití faktoringu:

- eliminace úvěrového rizika – funkce, která v případě bezregresního faktoringu snižuje riziko nezaplacení ze strany odběratele, obecně znamená, že faktoringová společnost na sebe přebírá riziko, že odkoupená pohledávka nebude řádně zaplacená,
- financování pohledávek – jde o získání finančních prostředků ihned po prodeji pohledávky, kdy dodavatel získá finance ihned a nemusí čekat na uhrazení dlužné částky od svého odběratele.

Pravý faktoring se může vyznačovat až třemi funkcemi, přičemž můžou být využity všechny nebo jen některé. To kolik funkcí faktoring svému uživateli poskytne záleží na smlouvě. V případě, že faktoringová společnost přebere úvěrové riziko, které vyplývá z možnosti platební neschopnosti dlužníka mluvíme o funkci garanční. Funkce financování vychází z toho, zda je vyplacena pohledávka ihned v momentě odkupu nebo až v den splatnosti. Pokud faktoringová společnost poskytne zákazníkovi i další služby spojené s odkupem pohledávek mluvíme o funkci výkonu správy pohledávek. Přičemž poslední funkce zahrnuje i funkci inkasní. (Martinová, 2013)

Stejně tři funkce jako Martinová uvádí i Revenda et al. (2023). Ten funkci garanční, funkci předfinancování (úvěrování) a správu pohledávek a jiné služby pro dodavatele dokonce ani nedoplnil. Shodu s Martinovou můžeme najít i v tom, že funkce vychází především z faktoringové smlouvy.

2.3 Členění faktoringu

Machková et al. (2014) rozdělili faktoring pouze do dvou základních skupin, podle rozsahu služeb, které faktory poskytují – regresní a bezregresní faktoring. Mimo toto základní

rozdělení však zmiňují zvláštní druh, takzvaný maturity factoring, který definují jako variantu bez financování a záloh za odkoupené pohledávky před splatností. Tento druh plní pouze garanční funkci a faktor provádí inkaso od odběratele až v době splatnosti.

Tabulka 1 Členění faktoringu (Zdroj: Máče, 2006)

Hledisko třídění	Druh Faktoringu
Podle rizika zaplacení pohledávky	Regresní
	Bezregresní
Podle způsobu úhrady	Zastřený
	Zjevný
Podle teritoriálního hlediska	Tuzemský
	Zahrniční
Podle množství odkoupených pohledávek	Jednorázový
	Na základě úvěrového rámce

2.3.1 Členění podle zaplacení pohledávek

Toto základní rozdělení na regresní a bezregresní uvádí téměř každý autor. Je to z důvodu, že toto rozdělení lze chápat jako základní. Tkáčová et al. (2017) definují regresní faktoring velmi stroze a to tak, že si faktor prověří bonitu odběratelů, ale nepřebere riziko nezaplacení pohledávek za svého dodavatele. V případě bezregresního faktoringu, pak uvádí, že si faktor prověřuje bonitu a ekonomickou situaci odběratelů velmi důkladně, a to především z toho důvodu, že přebírá riziko splacení pohledávek.

Toto základní členění více popsala Kantnerová (2016). Regresní faktoring charakterizuje jako faktoring se zpětným postihem dodavatele, tzn. že faktor nepřebírá riziko nezaplacení pohledávky kupujícího (odběratele). V praxi to probíhá tak, že po uplynutí ochranné lhůty, která je obvykle 30 až 60 dnů a během níž faktoringová společnost upomínkuje odběratele, faktor využije možnosti a postoupí pohledávku zpět na dodavatele. K bezregresní formě pak jen dodává, že jde o faktoring bez zpětného postihu, kdy faktor přebere ručení za případné nezaplacení pohledávky.

2.3.2 Členění podle způsobu úhrady

Jak uvádí Máče (2006) toto členění zahrnuje zatřený a zjevný faktoring. Charakteristikou zastřeného je to, že na faktuře pro odběratele není uvedeno, že je pohledávka vzniknutá z tohoto obchodu postoupena na faktoringovou společnost, a tedy odběratel platí klasicky svému dodavateli, který poté tuto částku zasílá faktorovi. Oproti tomu při zjevném

faktoringu je na faktuře vyznačeno, že je pohledávka postoupena, a tedy odběratel platí na účet faktora.

Naprosto stejně popisuje tyto dva druhy i Tkáčová et al. (2017) pouze s rozdílem, že mluví o tichém a zjevném faktoringu.

2.3.3 Členění podle teritoriálního hlediska

Toto členění dostatečně popisuje Kantnerová (2016). Uvádí, že tuzemský faktoring znamená odkup, financování, správu a inkaso krátkodobých pohledávek v rámci tuzemska, tedy jednoho státu. Faktoring tedy žádným úkonem nevstupuje za hranice jednoho státu. Zahraniční faktoring pak rozděluje na exportní a importní. Základní rozdíl je v tom, zda je obchodováno s pohledávkami, které vznikly s dodávkou zboží a služeb zahraničním odběratelům (exportní/vývozní faktoring), nebo je v podstatě poskytnuta služba krátkodobého odběratelského úvěru na zboží zakoupené od zahraničních dodavatelů (importní/dovozní faktoring). Velkou výhodou vývozního faktoringu je zrychlení a zlevnění plateb od zahraničních odběratelů a výhodou dovozního, že není nutnost vystavovat bankovní záruky, akreditiv, směnky a jiné formy záruk při dovozu zboží.

2.3.4 Členění podle odkoupených pohledávek

V případě jednorázového faktoringu mluvíme o odkupu pouze jedné pohledávky. Faktoring realizovaný na základě úvěrového rámce můžeme přirovnat k revolvingovému úvěru. Jde o smluvně ujednanou úvěrovou výši, do které bude faktor pohledávky odkupovat. Dodavatel může tedy i opakovaně své pohledávky prodávat. Prodeje však uskuteční maximálně do výše svého úvěrového rámce. (Máče, 2006)

2.3.5 Další členění faktoringu

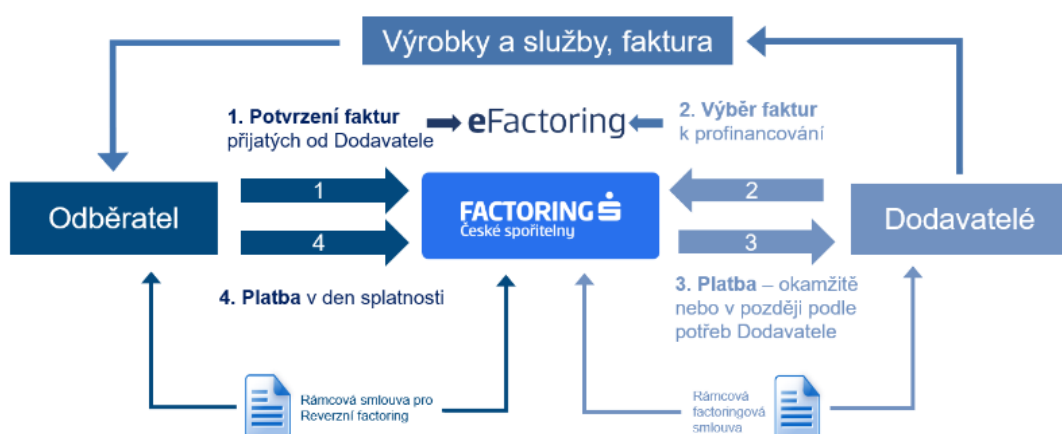
Kantnerová (2016) navíc uvádí členění faktoringu podle data nákupu pohledávky. Pokud se financování pohledávek uskuteční v okamžiku nákupu mluví o advance faktoringu a pokud financování probíhá například podle individuální nebo průměrné době splatnosti, mluví o maturity faktoringu.

Další druhy doplňuje Tkáčová et al. (2017). Nejrozšířenější formou faktoringu je hlavní nebo také úplný faktoring. V tomto případě faktor nejen že odkupuje pohledávky od klienta, ale také provádí všechny administrativní práce, které se týkají pohybu zboží. Mezi tyto činnosti patří např. účetnictví, pojištění zboží, inkaso pohledávek apod. Před uzavřením

tohoto druhu faktoringu si faktor důkladně prověřuje nejen bonitu všech odběratelů, ale také dodavatele.

V případě důvěrného faktoringu faktor financuje jen vybrané pohledávky, přičemž se vyhýbá pohledávkám s často reklamujícím se zbožím, nedobytnými pohledávkami apod. (Kantnerová, 2016). Tkáčová et al. (2017) pak doplňují, že tento druh faktoringu není vhodný pro dodavatele z důvodu, že část pohledávek si musí dodavatel financovat sám ze svým finančních prostředků.

Předposledním definovaným druhem je reverzní faktoring. Z popisu české spořitelny nejde tak ani o nový nebo jiný druh faktoringu mimo ty, které již byly uvedeny, ale spíše jde o jistý druh služby, která využije silného odběratelsko-dodavatelského vztahu a při níž banka spolu s klientem, který faktoring již využívá, osloví vícero dodavatelů klienta s nabídkou faktoringového řetězce. Odlišností je tedy to, že není dodržena klasická struktura kdy dodavatel postupuje své pohledávky vůči svým odběratelům, ale v případě reverzního faktoringu je klient jeden velký bonitní odběratel, který má větší množství menších dodavatelů, kterým bude faktoring nabídnut. Reverzní faktoring pak přinese možnost zažádat dodavatele o prodloužení splatnosti faktur bez negativního dopadu na jejich finanční situace, díky tomu i zlepšení využití pracovního kapitálu, možnost využít reverzní faktoring jako nástroj k vyjednávání lepší ceny od dodavatelů, žádná minimální nebo maximální výše dodavatelských faktur k financování, a především za stabilizování portfolia dodavatelů. (Reverzní factoring, © 2024)

Obrázek 1 Průběh reverzního faktoringu (Zdroj: Reverzní factoring, © 2024)

Posledním druhem, respektive službou je post financing. Konkrétně pak můžeme mluvit o alternativě k reverznímu faktoringu. Podstatou je, že klient je odběratel v obchodním

vztahu a chce využít odklad finančního vypořádání svých závazků nad rámec dojednané doby splatnosti faktur. Na rozdíl od reverzního faktoringu nedojde k prodloužení doby splatnosti faktur, ale v den splatnosti faktury faktor proplatí dle instrukcí fakturu dodavateli a klient pak závazek hradí v odloženém termínu faktorovi. Není tak tedy nijak narušen vztah dodavatel odběratel a nevznikne ani tlak na oblast pracovního kapitálu. (Post Financing, © 2024)

2.4 Faktoringový proces

Brealey et al. (2020) popisuje faktoringový proces jako dohodu o úvěrovém limitu pro jednotlivé zákazníky klienta a ten následně oznámí svým zákazníkům, že tuto smlouvu uzavřel. Zákazníci platí za své dodávky po tomto oznámení na účet faktora. Kdykoliv v čase po tomto vstupním procese, zasílá klient kopii vystavené faktury na svého zákazníka faktorovi a faktor obvykle zašle na základě faktury 70 až 80 % pohledávky. Poté co zákazník uhradí fakturu faktorovi, faktor dopláci zbytek pohledávky ponížený o náklady na faktoring a poplatek ve výši 1 % nebo 2 %. Faktor se na klientovi často nemůže zhojit v případě, že zákazník nezaplatí, někdy klient ale toto riziko nezaplacení přebírá.

Obdobný proces uvádí i Sato et al. (2017), kdy po uzavření dohody mezi faktorem a vývozcem, vystaví vývozce fakturu, odešle zboží a převede pohledávku faktorovi. Faktor převede obvykle 70-85 % uvedené částky na fakturu a zbytek peněz uvolňuje po obdržení platby od kupujícího při splatnosti. Vývozce má v podstatě otevřený účet s možností získáním většiny zapojených financí do obchodu ihned po vystavení faktury.

Společnosti tedy při faktoringu prodávají faktorovi své pohledávky se značnou slevou z nominální hodnoty. (Rose, 2009)

Bhogal a Trivedi (2019, str. 148) uvádějí následující faktoringový proces:

- a. Prodávající vystaví fakturu na kupujícího s pokynem zaplatit přímo faktorovi, a zašle ji odběrateli.
- b. Prodávající zašle kopii faktury faktorovi.
- c. Faktor zaplatí prodávajícímu dohodnuté procento z fakturované částky.
- d. Faktor provádí postupy kontroly úvěru včetně vedení účetní knihy, korespondence a případného telefonického kontaktu s kupujícím. Faktor zasílá kupujícímu jménem prodávajícího výpis z účtu.

- e. Kupující uhradí faktoru celou částku faktury, podle dohodnutých podmínek.

Factoringový proces lze chápat i jako dlouhodobý vztah mezi faktorem a prodávajícím, kdy mají tyto subjekty mezi sebou uzavřenu faktoringovou smlouvu. Smlouva obě strany zavazuje k určitým povinnostem a zároveň opravňuje v rámci dohodnutých podmínek ve smlouvě. (Machová et al., 2014)

2.4.1 Účastníci faktoringu

Účastníci faktoringu jsou dodavatel (exportér), též označován jako žadatel o faktoring, odběratel (importér), též označován jako dlužník, faktoringová společnost (export, import), označována jako subjekt odkupující pohledávku, případně další instituce zabývající se upomínkováním, jako soud nebo právní zástupce. (Máče, 2006)

IFactoring.cz (© 2018) uvádí tři subjekty dvoustranného obchodu, v případě, že do procesu vstupuje pojištění, jsou subjekty obchodu čtyři.

- Dodavatel – společnost, která poskytuje zboží a služby, vystavuje faktury a je původním vlastníkem pohledávek před jejich prodejem faktoringové společnosti.
- Odběratel – společnost, která od dodavatele odebírá zboží nebo služby, je subjektem povinným hradit za fakturu a v obchodním vztahu vystupuje jako dlužník.
- Faktor – společnost, která od dodavatele odkupuje pohledávky před jejich splatností, subjekt, který poskytuje finanční plnění za postoupené pohledávky a zároveň subjekt, který přijme peněžní plnění od odběratele.

2.4.2 Cena faktoringu

Cenu faktoringu představuje odměna faktoringové společnosti za poskytnuté služby, ta je obvykle procentuálním podílem z fakturované ceny. Výše odměny závisí na rozsahu poskytovaných služeb, přebírání rizik, bonitě odběratelů, výši obratu, četnosti faktur a dalších ujednáních dle uzavřené smlouvy. Některé faktory požadují ještě navíc extra poplatek za každou fakturu. (Machková et al., 2014)

To, že cena vychází z rozsahu sjednaných služeb, které faktoring plní, uvádí i Radová et al. (2013). Jako složky ceny uvádí faktoringovou provizi a úrok, přičemž provize zahrnuje rizikovou složku a náklady spojené se zpracováním faktoringu a úrok se vyskytuje jen v případech, kde je požadavek na předfinancování. Riziková složka vychází z úvěrového rizika a týká se pouze bezregresního faktoringu a její výše závisí především na bonitě

odběratelů, jejich předchozí platební morálce, na objemu pochybných pohledávek v poměru k celkovému obratu, množství reklamací apod. Náklady spojené se zpracováním jsou odrazem administrativních a dalších činností, které faktor provádí a jejich výši ovlivňuje celkový roční obrat, počet a průměrná výše pohledávek, počet odběratelů, doba splatnosti pohledávek apod. Provize se tak pohybuje v rozmezí 0,2 až 3 % z výše odkupovaných pohledávek. Jak bylo zmíněno výše, úrok se vyskytuje pouze v případech požadavku na předfinancování, přičemž výška úrokové sazby odpovídá přibližně úrokovým sazbám u krátkodobých bankovních úvěrů.

S názorem Radové et al. je ztotožněn i Revanda et al. (2023), který uvádí stejné složky ceny faktoringu – provizi a v případě předfinancování úrok.

Z pohledu DPH lze pak doplnit, že samotné faktoringové operace s pohledávkami nespádají pod daň z přidané hodnoty. Předmětem DPH je až služba poskytovaná faktoringovou společností, tedy správa a profinancování pohledávek. (Bařinová, 2007)

2.4.3 Faktoringová smlouva

Téměř každý obchodní vztah začíná smlouvou mezi dvěma subjekty. Jinak tomu není ani v případě faktoringu, kdy tato smlouva zakládá dlouhodobý faktoringový vztah. Každá faktoringová transakce začíná uzavřením faktoringové smlouvy, která stanovuje práva a povinnosti dodavatele i faktora a popisuje pohledávky a odběratele. Ze smlouvy pak vyplývá závazek faktora odkoupit konkrétní, přesně za definovanou pohledávku dodavatele vůči odběratelům, nebo jiné pohledávky sjednané do výše zasmluvněného limitu. (Meluzín a Zeman, 2014)

Kantnerová (2016) ve své knize popisuje uzavření smlouvy. Jako první bod uvádí vyplnění předběžné žádosti o poskytování faktoringu. Po jednáních a domluvách s faktoringovou společností se vyplní závažná žádost o služby, připraví se potřebné dokumenty. Faktoringová společnost poté vyhodnotí všechny předložené dokumenty, pokud je vše v pořádku a vyhodnotí potřebné informace kladně, navrhne dodavateli obchodní podmínky. Až po odsouhlasení a přijetí podmínek i ze strany dodavatele je uzavřena faktoringová smlouva.

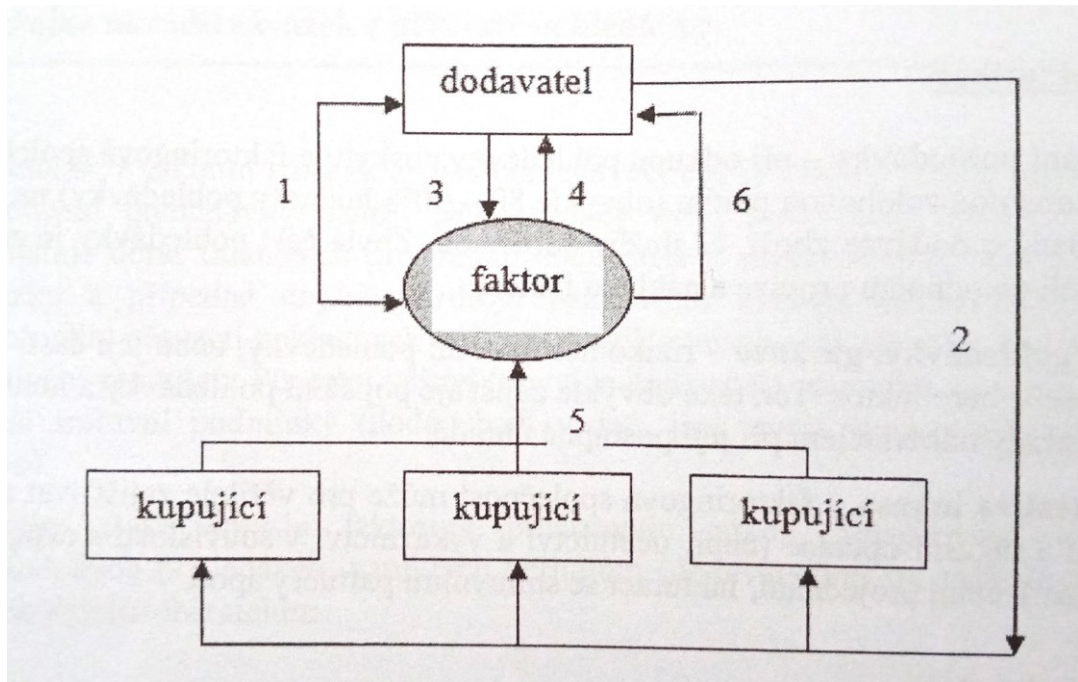
2.4.4 Postup faktoringu

Podrobný postup faktoringové operace popisuje Kantnerová (2016):

- Celý proces je zakotvený ve smlouvě a začíná odprodejem pohledávek bankám nebo specializovaným faktoringovým společnostem – faktorovi.
- Podnik vystavuje svému odběrateli fakturu za zboží nebo služby a postoupí na faktuře pohledávku faktorovi. Přičemž faktor nakupuje pohledávky před jejich splatností nebo ihned při jejich vzniku.
- Při odkupu si faktor sráží provizi, úrok, režijní náklady, výdaje spojené s evidencí, vymáháním atd. a zároveň vyplácí 60–80 % dané pohledávky svému klientovi, ve formě zálohy. Dodavatel vždy musí počítat s tím, že nedostane 100 % své pohledávky, ale jen sumu poníženou minimálně o poplatek a úroky z poskytnuté zálohy.
- Faktoringová společnost se o pohledávku nějakou dobu stará. V den splatnosti, nebo i dříve, inkasuje částku pohledávky od dlužníka a vyplácí zbytek peněz dodavateli. V případě, že k inkasu pohledávky nedojde, musí dodavatel faktorovi vrátit vyplacenou zálohu.

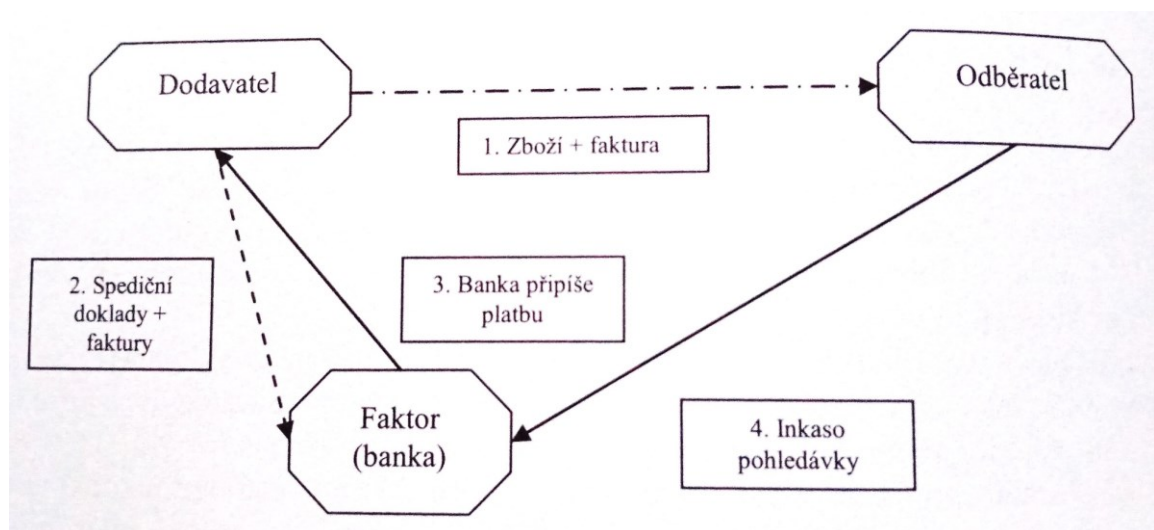
Zjednodušenou formu postupu uvádí i se schématem Meluzín a Zeman (2014). Jejich legenda pak vypadá následovně:

1. dodavatel projedná s faktorem podmínky a uzavře smlouvu,
2. dodavatel uskuteční dodávku zboží a vystaví faktury s doložkou o postoupení,
3. tuto pohledávku postupuje dodavatel faktorovi,
4. faktor odkupuje pohledávku a platí zálohu na účet dodavatele,
5. inkaso pohledávky v době splatnosti,
6. faktor provádí vůči dodavateli vyúčtování.

Obrázek 2 Schéma průběhu faktoringu (Zdroj: Meluzín a Zeman, 2014)

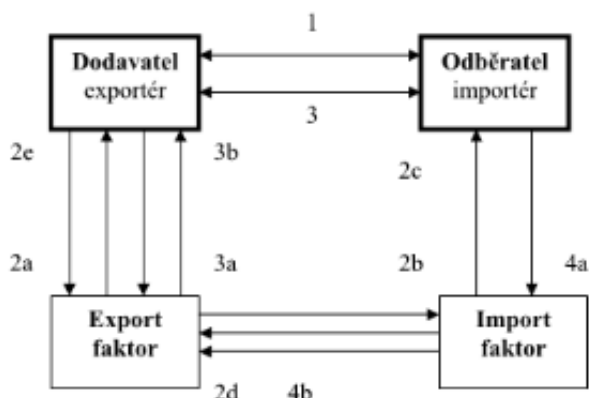
Grafický průběh faktoringové operace uvádí i Belás (2013). Který definici jednotlivých operací zakomponoval přímo do schématu.

Obrázek 3 Průběh faktoringové operace (Zdroj: Belás, 2013)

Máče (2006) i Machková et al. (2014) pak shodně popisují ještě mezinárodní faktoring, mnohdy označován také jako systém dvou faktorů. Jeho podstata spočívá v tom, že do celého postupu vstupují hned dvě faktoringové společnosti – importní a exportní, které spolu navzájem spolupracují. Export faktor je přitom faktoringová společnost fungující v zemi vývoze. Tento faktor pak komunikuje především s vývozcem, kterému sděluje obvyklé informace a na základě nich pak stanovuje podmínky faktoringu pro vývoz, přičemž je

i hlavní subjekt, který pokrývá celý rozsah poskytovaných služeb, financuje zálohami a komunikuje s import faktorem. Import faktor je tedy faktoringová společnost v zemi dovozce a také faktor který přebírá úvěrové riziko dovozce, z důvodu že ověřuje bonitu odběratele. Tento faktor také doporučuje limit pro odběratele čímž stanová hranici rizika, provádí inkaso pohledávek, případné vymáhání, pokud neproběhne úhrada. V případě mezinárodního faktoringu je pak grafické schéma následující.

Legenda:

- 1 uzavření kontraktu mezi dodavatelem a odběratelem
- 2a žádost o odkup pohledávky formou faktoringu
- 2b informace o dodavateli a pohledávkách
- 2c prověření bonity odběratele
- 2d stanovení úvěrového limitu
- 2e sjednání faktoringové smlouvy
- 3 dodání zboží a vystavení faktury
- 3a postoupení pohledávky faktorovi, který ji může postoupit dalšímu faktorovi
- 3b poskytnutí předfinancování (výplata smluvní částky)
- 4a inkaso pohledávky v době splatnosti od odběratele
- 4b úhrada pohledávky po stržení provize

Obrázek 4 Průběh faktoringu v systému dvou faktorů (Zdroj: Máče, 2006)

2.5 Výhody a nevýhody faktoringu

Mezi výhody faktoringu uvádí Bhogal a Trivedi (2019) rychlé navýšení peněžních toků v krátkém čase, výskyt konkurenčního obchodu, možnost efektivně nákladového outsourcingu tržeb a finančních prostředků v oblasti řízení podniku jako i poskytnutí informací o úvěrové situaci podniku, faktory můžou poskytnout strategický i finanční zdroj při růstu podniku, ochranu před nedobytnými pohledávkami a mnoho dalšího.

Sato et al. (2017) pak doplňuje, že faktoring je vhodný pro krátkodobý exportní prodej spotřebního zboží, dobrá volba pro malé a střední vývozce při zachování peněžních toků, uvolnění provozního kapitálu společnosti a v případě regresní verze pak ochrana proti riziku.

Na druhou stranu upozorňuje, že faktoring není vhodný pro akvizici nových klientů nebo jednorázové obchodní transakce.

Meluzín a Zeman (2014) uvádí několik dalších výhod faktoringu. Pro dodavatele zboží a služeb v tuzemsku přináší faktoring zvýšení likvidity, z důvodu, že nemusí vázat finance v pohledávkách, zlepšení cash-flow, finanční krytí sezónních výkyvů, snížení bilančního zadlužení, zlepšení výnosnosti aktiv, přenesení rizika i vedení administrativy na jiné subjekty, jako i přenesení poskytnutého dodavatelského úvěru a v neposlední řadě pak zvýšení obrátu dodavatele.

Nevýhody faktoringu uvádí Machková et al. (2014), která je sice uvádí ve spojitosti s exportním faktoringem, ale některé nevýhody lze zobecnit na faktoring jako takový. Především pak nevýhoda nákladů spojených s faktoringem. Specifické nevýhody spojené především s exportním druhem jsou pak teritoriální omezení a omezení výběru odběratelů ze strany importního faktora.

Pro malé a střední podniky můžeme do výhod zařadit zdroj provozního kapitálu. Tuto výhodu lze chápat tak, že financování je úměrné tržbám podniku a nesplacenému dluhu. Dále možnost přenést administrativu, inkasa a správu pohledávek na jiný subjekt, možnost oddělení prodejních vztahů od inkasní činnosti, možnost dosažení na vyšší úroveň financování než při klasickém úvěru, navíc bez zajištění a v neposlední řadě ochrana před nedobytnými pohledávkami. (EU Federation © 2024)

EU Federation (© 2024) dále uvádí výhody pro velké podniky a nadnárodní společnosti. Do těchto výhod lze zařadit stejné výhody jako mají malé a střední podniky, co je však navíc je možnost financování s menšími provozními a výkonnostními podmínkami oproti jiným formám financování a pak u těchto velikostních skupin může faktoring pomoci podpořit činnost v oblasti restrukturalizace, fúze a akvizic.

Oproti knižním publikacím, EU Federation (© 2024) jako platforma pro členy a podpora členů v odvětví faktoringu uvádí i výhody pro poskytovatele faktoringu a komerčního financování. Upozorňuje především na tyto body:

- možnost faktoru poskytnout relativně více financí, a dokonce i bezpečněji než klasické úvěrové produkty,
- faktoring uvádí jako skvělé řešení s nízkou ztrátou (přibližně čtyřikrát nižší než tradiční úvěry), což zlepšuje výnosy, podporuje konkurenceschopnost a může snižovat kapitálové náklady faktoru.

3 FORFAITING

Mezi úvěrové bankovní produkty můžeme zahrnout kromě leasingu a faktoringu, také forfaiting. Ten Lochmannová (2018) definuje jako refinancování nebo také odkup střednědobých a dlouhodobých pohledávek z obchodního vztahu, který je využíván především v mezinárodním obchodě. Přičemž pohledávky jsou nějakým způsobem zajištěny, například bankovní záruka, směnka avalovaná bankou nebo dokumentární akreditiv s odloženou splatností. Jako základní rozdíl mezi faktoringem a forfaitingem uvádí, že obchody jsou uzavírány jednotlivě ne objemově jako je tomu u faktoringu.

Výklad Revendy et al. (2023) je téměř totožný s Lochmannovou. Shoduje se v tom, že forfaiting je odkup střednědobých a dlouhodobých pohledávek, také v tom, že se využívá často v mezinárodním obchodě, při vývozu případně dovozu na úvěr, shoda je také v uvedení, že pohledávky jsou nějakým způsobem zajištěny. Revenda et al. (2023) navíc však uvádí, že forfaitér nemá možnost využít regrese, tedy uplatnit zpětný postih vývozce v případě nezaplacení pohledávky. Definici rozšířili o zmínku, že faktoring probíhá na diskontní bázi, což znamená, že je pohledávka proplacena ihned při odkupu ponížená o diskont, který závisí na riziku banky, měně a době splatnosti.

Forfaiting je využívám především pro firmy, které provádí vývoz velkého rozsahu na střednědobý nebo dlouhodobý úvěr. Odvětví, pro které je toto typické, je oblast stavební a strojírenská. Dodavatel dostane zapláceno a forfaiter přebírá všechny druhy rizik – úvěrové, měnové, úrokové. Své riziko však může přenést, nebo se tohoto rizika zbavit, protože pohledávky, které jsou odkoupeny pomocí forfaitingu jsou dále obchodovatelné na sekundárním trhu. (Kantnerová, 2016)

Možnost obchodovatelnosti na sekundárním trhu uvádí i Bhogal a Trivedi (2019). Dále poznamenali, že zatímco faktoring je vhodný pro financování vývoz spotřebního zboží a úvěrové podmínky jsou v rozmezí 90 až 180 dnů, forfaiting se používá především pro financování kapitálu zboží a jeho úvěrové podmínky jsou střednědobé a dlouhodobé, zpravidla jeden až pět let. Zároveň ale doplňují, že některé faktoringové domy začali být hodně flexibilní a přijímají papíry s dobou splatností do 180 dní a na druhou stranu i deset let, vždy závisí na podmínkách obchodu.

Oproti Bhogalovi a Trivedi uvádí Kantnerová (2016) více rozdílů mezi faktoringem a forfaitingem, čímž zároveň forfaiting za definovala. Rozdíly uvedla v podstatě těchto dvou produktů, době splatnosti a měně pohledávek, rozsahu financování a předpokladech.

Tabulka 2 Srovnání faktoringu a forfaitingu (Zdroj: Kantnerová, 2016)

Charakteristický rys	Factoring	Forfaiting
Podstata	Průběžný odkup na základě rámcové smlouvy	Odkup jednotlivých pohledávek
Doba splatnosti pohledávky	Krátkodobé, do 180 dnů	Středně a dlouhodobé od 180 dnů do 10 let
Měna pohledávky	Zpravidla měna země odběratele	Klíčové volně směnitelné měny
Rozsah financování	Max. 60-90 % pohledávky	Výše pohledávek minus diskont
Předpoklady	Dostatečná bonita odběratele	Prvotní bonita ručící banky

3.1 Průběh forfaitingu

Jak uvádí Radová et al. (2013) forfaitingový obchod můžeme rozdělit do dvou částí. Část kontrakční, během které jsou dohodnuty základní podmínky a část realizační, kdy dochází již ke konkrétnímu prodeji pohledávek vývozcem. Tento moment lze zároveň chápat jako začátek fáze realizační a inkasem pohledávek na straně forfaitéra realizační část končí. Jak již bylo uvedeno dříve, cenou forfaitingu je hodnota pohledávky snížena o diskont, případně provizi a pohledávky. Sražená částka, tedy cena, pak pro jednu stranu znamená výnos a pro druhou náklad.

Účastníky forfaitingu jsou pak dodavatel neboli vývozce a žadatel o forfaiting, odběratel neboli dovozce a dlužník, forfaitér neboli instituce kupující pohledávky a ručitel, zpravidla banka, která ručí za dlužníka. (Máče, 2006)

Jednotlivé kroky průběhu forfaitingové operace popisuje Belás (2013):

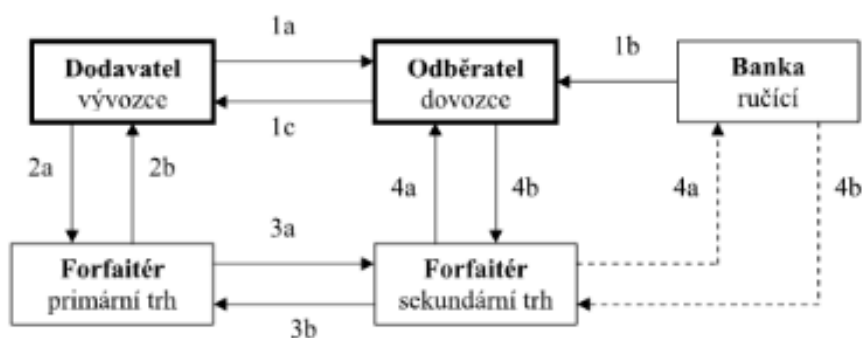
1. odběratel požádá o poskytnutí dodavatelského úvěru,
2. dodavatel pošle na základě žádosti odběrateli zboží,
3. odběratel odešle dodavateli akceptovanou směnku,
4. dodavatel uzavře forfaitingovou smlouvu s bankou,
5. dodavatel odprodá akceptovanou směnku bance,
6. banka proplatí směnku dodavateli,
7. banka v době splatnosti zinkasuje směnku,

8. odběratel uhradí směnku.

Přičemž dodává, že forfaitér neboli banka nezkoumá bonitu odběratele, ale jeho banky, která potvrdila směnku nebo jinou záruku. Forfaitér má dvě možnosti, buď si pohledávku ponechá až do konce anebo se může rozhodnout prodat pohledávku na sekundárním trhu. Ve spojitosti s průběhem forfaitingové operace uvádí i nejčastěji se vyskytující druhy forfaitingu – vývozní, dovozní a finanční.

Druhy forfaitingu se více zaobírá Máče (2006). Jeho členění vychází z charakteristik v průběhu faktoringu. Forfaiting dělí podle realizace z primárního a sekundárního trhu. Definice těchto druhů vychází z toho, zda se rozhodne forfaitér odkoupenou pohledávku ponechat ve svém vlastnictví až do doby inkasa nebo zda se rozhodne ji prodat na sekundárním trhu. Členění podle časového hlediska dělí forfaiting na krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý. Toto dělení je odvozeno od doby splatnosti odkoupené pohledávky. Zda jde o tuzemský nebo zahraniční faktoring, tedy členění podle teritoriálního hlediska, lze odvodit od místa kde se forfaiting provádí, respektive zda jsou účastníci z jedné nebo z více zemí. Jak dodává Martinová (2013) tuzemský forfaiting se objevuje ojediněle a není úplně běžný. Poslední členění uvádí Máče (2006) podle druhu rizika, kde je rozdělení na riziko bankovního subjektu a rizika podnikatelského subjektu. Rozdíl v těchto dvou druzích je v tom, kdo směnku vystavil a akceptoval. V případě bankovního subjektu jde o vystavení či akceptaci bankou, dokumentárním akreditivem nebo bankovní zárukou a v případě podnikatelského subjektu jde o vystavení či akceptaci směnky odběratelem nebo fakturou vystavenou dodavatelem.

Nejvíce přestavitelný průběh forfaitingu, díky grafickému schématu uvádí Máče (2006). Jeho schéma s popisem odráží doposud popsané skutečnosti.

Legenda:

- 1a dodávka zboží
- 1b aval banky na směnku (zajištění)
- 1c platba směnkou s odloženou splatností
- 2a prodej směnky
- 2b platba = směnečná část – diskont
- 3a prodej směnky na sekundárním trhu
- 3b platba = směnečná částka – diskont
- 4a předložení směnky k proplacení v době splatnosti
- 4b proplacení směnečné částky v době splatnosti

Obrázek 5 Průběh forfaitingové operace (Zdroj: Máče, 2006)

3.2 Výhody a nevýhody forfaitingu

Základní výhody forfaitingu uvádí Tkáčová et al. (2017), která uvádí výhodu pro dodavatele v tom, že je jeho pohledávka proplacena v krátké době od jejího vzniku při minimálním riziku, protože rizika přebírá forfaitér. Velkou výhodou je i skutečnost, že forfaiting může využívat i subjekt, který by za normálních okolností nezískal klasický úvěr. Výhody pro forfaitéra neboli banku pak uvádí jako dodatečné výnosy z investování svého volného kapitálu.

Další výhody uvádí i Meluzín a Zeman (2014), kteří kromě již zmiňovaného přebírání rizika forfaitérem, jako i zbavení se rizika nezaplacení pohledávky a správy pohledávek uvádí i možnost pro exportéra vyvážet střednědobou nebo dlouhodobou splatnost bez nutnosti zajištění bankovního úvěru pro krytí své pohledávky.

Popsat nevýhody forfaitingu se podařilo nejvíce Máčemu (2006), který uvedl jako nevýhody cenu forfaitingu a nalezení vhodného instrumentu zajištění pohledávky, kdy je někdy navíc potřeba forfaiting i pojistit. Cenu, jako nevýhodu uvádí především z důvodu, že je značně vysoká oproti běžným úvěrům a v podstatě kopíruje riziko nezaplacení pohledávky.

4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část je zaměřena především na pochopení a získání celkového přehledu v oblasti problematiky alternativních zdrojů financování. Byly vždy za definovány základní charakteristiky, druhy, průběhy jednotlivých alternativních zdrojů. V celé práci jsou zmíněny především tři způsoby – leasing, faktoring a forfaiting.

Problematika leasingu je rozebrána v nejmenším rozsahu. Je to především z důvodu, že leasing je praxi využíván subjekty v největším množství, ale na druhou stranu není hlavní problematikou této práce. V první kapitole byla vysvětlena rovnou problematika pohledávek, která úzce souvisí s faktoringem a forfaitingem a je důležité nejprve mít nastudované informace v této oblasti. V podkapitole je pak vysvětlena základní definice pohledávek, jejich rozdělení, řízení a v neposlední řadě postoupení pohledávek.

Největší a hlavní část teorie, jako i celé práce jako takové je věnována faktoringu. U tohoto alternativního zdroje financování byla důkladně nastudována problematika z dostupné literatury a zdrojů a do práce pak vypíchnuty nejdůležitější informace. Kapitola začíná definicí pojmu faktoring, poté byla přes historii, právní hledisko, členění a průběh faktoringu vysvětlena tato problematika. Poslední uvedenou informací v této obsáhlé kapitole jsou samotné výhody a nevýhody faktoringu.

Poslední část teoretické části je věnována forfaitingu, která je z hlediska splatnosti odkupovaných pohledávek alternativou faktoringu, a tedy i problematika je až na pár odlišností téměř totožná. V této části byla tedy pozornost věnována především na tyto rozdíly, účastníky a průběh forfaitingu jako i výhody a nevýhody této formy.

Mimo již zmíněné způsoby alternativních zdrojů, trh nabízí i jiné způsoby jako sekuritizace, frenchising, venture capital, crowdfunding a další, nejsou však v práci nijak řešeny, a to z důvodu, že nejsou náplní této práce.

Literatura jako i citovaní autoři jsou ve značné míře velmi podobní a navzájem své tvrzení různě rozšiřují a doplňují. Oblast alternativních zdrojů financování spadá pod bankovníctví, které se každým dnem mění, a tedy i nejaktuálnější informace lze získat především z internetových zdrojů. V ideálním případě od subjektů, kteří se této problematice věnují, a tedy uveřejňují své praktické poznatky. Skvělým příkladem je nadnárodní sdružení faktoringových společností Factor Chain International (FCI), které oblast faktoringu zastřešuje a stále doplňuje právní normy a směrnice pro tuto oblast.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 FAKTORING NA ČESKÉM TRHU

Podle statistik a výkazů české leasingové a finanční asociace, která zastřešuje bankovní instituce České republiky v oblasti leasingu a faktoringu je zřejmé, že zájem o faktoring roste. Myslím si, že podíl tohoto produktu na trhu je zapříčiněn i tím, že spousta společností se po těžkém covidovém období začíná vracet do standardních produkcí a začínají mít opět velké obchodní objemy, ale výsledky a čísla z doby covidové jim nedovolí vzít si úvěr na financování svých potřeb. Faktoring tak nabízí skvělou alternativu, jak mít relativně stále k dispozici finanční prostředky pro provoz ale i nové investice.

Tabulka 3 Faktoring v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023))

	2021 (v mil. Kč)	2022 (v mil. Kč)	2023 (v mil. Kč)	Meziroční srovnání			
				2021/2022		2022/2023	
				v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
Tuzemský	156 089	196 824	205 615	40 735	20,70	8 791	4,28
Exportní	73 765	83 993	78 997	10 228	12,18	-4 996	-6,32
Importní	4 557	5 138	3 872	581	11,31	-1 266	-32,70
Celkem faktoring	234 411	285 955	288 485	51 544	18,03	2 530	0,88

Ve zprávě za rok 2022 je uvedeno, že objem postoupených pohledávek na faktoringové společnosti, které jsou členy Asociace faktoringových společností ČR, byl 285 960 mil. Kč, což je o 51 540 mil. více než v roce 2021 a jedná se tak o meziroční růst o 22 %. Poskytnutý objem prostředků členy asociace byl pak 31 110 mil. Kč a meziroční nárůst to pak představuje 69 mil. / 2,2 %. Ve zprávě za rok 2023 jsou pak obdobným způsobem uveřejněny čísla a ty mluví o postoupených pohledávkách v objemu 288 480 mil. Kč, což je o 2 530 mil. Kč víc a procentní nárůst je pak 0,9 % oproti roku 2022. Poskytnuté prostředky byli ve výši 33 970 mil. Kč, což značí meziroční nárůst o 2 860 mil. Kč / 9,2 %. Zmiňované data o množství postoupených pohledávek lze vyčíst i z tabulky 3.

Tabulka 4 Podíl jednotlivých druhů faktoringu v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023))

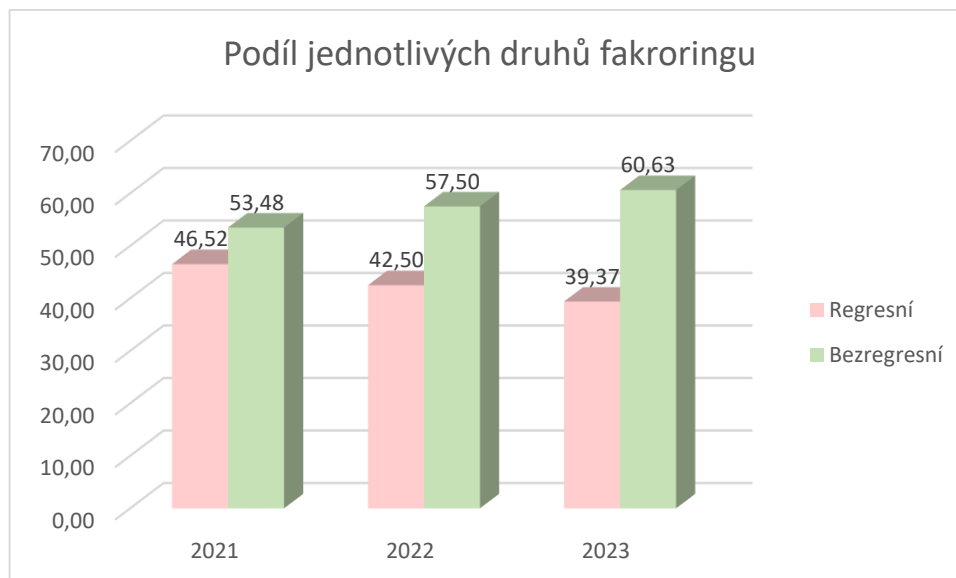
	2021 (v mil. Kč)	2022 (v mil. Kč)	2023 (v mil. Kč)	Podíl jednotlivých druhů faktoringu		
				2021 (v %)	2022 (v %)	2023 (v %)
Tuzemský	156 089	196 824	205 615	66,59	68,83	71,27
Exportní	73 765	83 993	78 997	31,47	29,37	27,38
Importní	4 557	5 138	3 872	1,94	1,80	1,34
Celkem faktoring	234 411	285 955	288 485	100,00	100,00	100,00

Do tabulky 4 byly zpracovány data faktoringu jako finančního instrumentu. Pro srovnání byli zpracována data za rok 2021 až 2023 u nejčastěji poskytovaných druhů faktoringu. Z údajů je patrné, že největší podíl na českém trhu má tuzemský faktoring, a to v poměru 66,59 % k celkovému ročnímu objemu pro rok 2021, 68,83 % pro rok 2022 a 71,27 % pro rok 2023. Jako druhý nejvíce využívaný je exportní faktoring a nejméně využívaným faktoringem na českém trhu je importní druh.

Tabulka 5 Faktoring v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023))

	2021 (v mil. Kč)	2022 (v mil. Kč)	2023 (v mil. Kč)	Meziroční srovnání			
				2021/2022		2022/2023	
				v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
Regresní	109 044	121 520	113 589	12 476	10,27	-7 931	-6,98
Bezregresní	125 367	164 435	174 895	39 068	23,76	10 460	5,98
Celkem faktoring	234 411	285 955	288 485	51 544	18,03	2 530	0,88

Pro celkovou představu o českém trhu s faktoringem byly zpracovány do tabulky 5 i údaje o meziročním podílu v oblasti regresní a bezregresní formy. Zajímavé je, že zatímco mezi roky 2021 a 2022 obě formy faktoringu zaznamenali nárůst, tak mezi roky 2022 a 2023 nárůst zaznamenala pouze forma bezregresní, tedy ta, kdy přebírá riziko nezaplacení faktor. Regresní forma mezi roky 2022 a 2023 klesla o skoro 8 mil. Kč, což je zhruba 7 %.

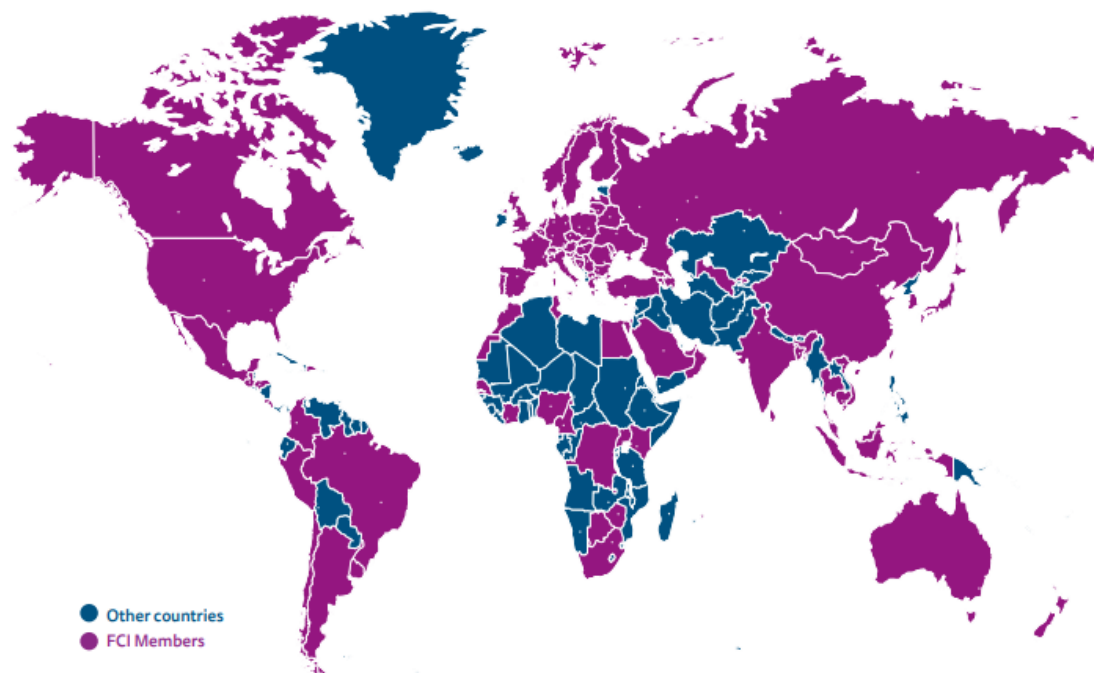
Graf 1 Podíl jednotlivých druhů faktoringu

V grafu 1 lze vidět podíl regresního a bezregresního druhu faktoringu v jednotlivých letech. Rozdíly mezi těmito druhy faktoringu jsou charakterizovány v podkapitole 2.3.1 teoretické části. Uvedený graf pak vizuálně doplňuje skutečnost, že bezregresní forma faktoringu je na trhu dominantnější. Dokonce poměr mezi těmito druhy je čím dál větší, což může signalizovat, že podniky z opatrnostního hlediska chtějí přenášet riziko nezaplacení pohledávek na faktor, a proto vyhledávají bezregresní formu faktoringu.

5.1 FCI

Factors Chain International vystupující pod zkratkou FCI je globální nezisková asociace bank a nezávislých faktorů, která se sdružila v roce 1968 jako zastupitelský orgán pro faktoring a financování pohledávek domácího i zahraničního obchodu na otevřeném trhu. Téměř 400 členských společností ve více jak 90 zemích poskytuje dokonalé zázemí pro přeshraniční faktoring. Organizace je postavena na 6 základních pilířích – síť, legálnost, vzdělání, propagace, dodržování předpisů a vliv a nabízí tři hlavní činnosti.

- Propojení – díky celosvětové obchodní síti podporují faktoringové aktivity, v rámci, kterých členové této organizace spolupracují jako exportní a importní faktory,
- vzdělání – organizace propaguje a rozvíjí osvědčené postupy v tuzemském i zahraničním faktoringu jako i v souvisejících činnostech,
- vliv – FCI propaguje a obhajuje průmysl u zúčastněných stran a tvůrců politického systému po celém světě.

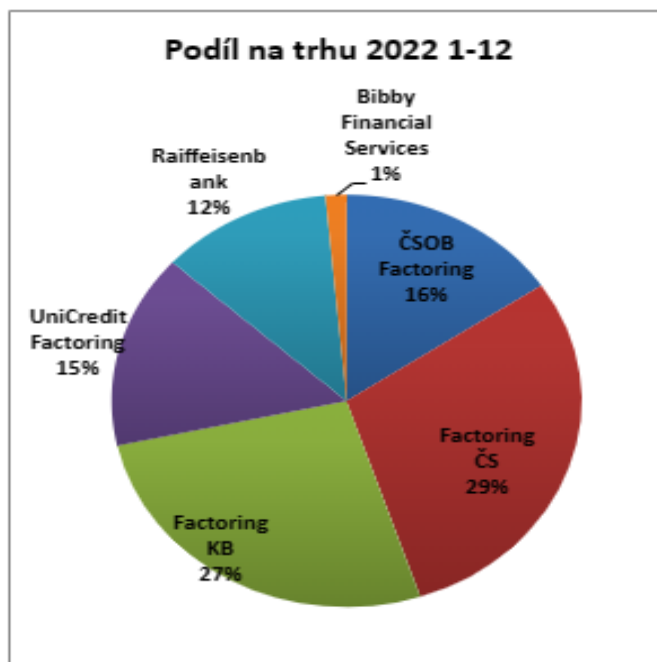
Obrázek 6 Světové pokrytí členů skupiny FCI (Zdroj: About FCI)

Z obrázku 6 je patrné, že skupina FCI ve velkém množství pokrývá mimo jiné i Evropu a její členy tedy nalezneme jak v Česku a na Slovensku. Českými reprezentanty jsou Factoring České spořitelny, a.s., Faktoring KB a.s. a UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s., tito zástupci jsou zároveň členy České leasingové a finanční asociace. Asociace i členové budou níže v práci popsány. (About FCI, b. r.)

5.2 Česká leasingová a finanční asociace

Vznik asociace se datuje do poloviny roku 1991, od této doby proběhlo vícero vývojových změn, až do 24. ledna 2005 kdy proběhla členská schůze, která odsouhlasila finální podobu na Česká leasingová a finanční asociace. Hlavní úlohou asociace je pomoc s přípravou právních předpisů souvisejících s nebankovními produkty a s postavením společností poskytující leasing, spotřebitelské úvěry, splátkové prodeje a faktoring. Kromě vypracovávání všeobecných podmínek a dalších dokumentů k zajištění vlastnických a jiných práv leasingových společností a prosazuje etický kodex v jednání členských společností. Asociace zároveň podává informace o svých členech zájemcům úvěrových obchodů, které členové poskytují. (ZÁKLADNÍ ÚDAJE A KONTAKTY, b. r.)

Asociace má momentálně 35 členů po celé české republice, kteří poskytují leasing, spotřebitelské a splátkové produkty a faktoring. Pro tuto práci jsou důležití především členové, kteří se zaměřují a poskytují faktoring. Je to Bibby Financial Services, a.s., ČSOB Factoring, a.s., Factoring České spořitelny, a.s., Factoring KB, a.s., Raiffeisenbank a.s. a UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s..

Graf 2 Podíl na trhu 2022 1-12 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023))

Z grafu 2 je patrné, že v roce 2022 byl nejvíce využíván faktoring od České spořitelny – 29% podíl na trhu, s těsným závěsem Komerční banky – 27% podíl. Nejnižší, jen procentní podíl zaznamenala Bibby Financial Services. Nutno však podotknout, že Bibby Financial Services je jako jediná z uvedených společností nebankovní instituce a tím dává najevo, že faktoring není záležitostí pouze bankovního sektoru.

5.3 Faktoringové společnosti bankovního sektoru

Na českém trhu se momentálně nachází 5 bankovních poskytovatelů faktoringu, kteří se od sebe liší poskytovanými službami, jako i náklady za tyto služby. V této podkapitole budou poskytovatelé postupně představeni. Pozornost bude zaměřena především na jednotlivé produkty a služby, které poskytují, jejich podmínky, výšku záloh a náklady s nimi spojenými.

5.3.1 Factoring České spořitelny, a.s.

Česká spořitelna se v roce 2022 představila jako český trhoví vůdce. Celkový obrat faktoringových transakcí dosáhl hodnotu 83 958 mil. Kč. Trhové vůdcovství drží oprávněně, protože jak sami uvádí, jsou členy finanční skupiny České spořitelny a.s., která je momentálně celkovým vůdcem českého trhu v oblasti financí, členy FCI, jak již bylo i dříve zmíněno, a jsou základním členem Asociace faktoringových společností v ČR.

Mezi výhody tohoto poskytovatele lze zařadit:

- působnost ve sféře výroby, obchodu a služeb,
- vlastnictví systému, který umožňuje poskytovat faktoringové služby na základě mezinárodních standardů,
- individuální přístup ke klientovi,
- možnost využít více forem spolupráce při větším množství odběratelů,
- komplexnost služeb,
- krátký schvalovací proces a pružné jednání ohledně speciálních požadavků klientů,
- a velké množství poskytovaných služeb, které jsou srovnatelné s mezinárodními faktoringovými společnostmi.

Factoring České spořitelny a.s. nabízí tuzemský, exportní, importní, reverzní faktoring a Post Financing, přičemž využít lze regresní i bezregresní formu faktoringu. Poslední službou je správa, inkaso a monitoring pohledávek. K faktoringu pak poskytuje dva své produkty ediFactoring a eFactoring, které klient získává automaticky jako nástroj elektronické doby. EdiFactoring pak klienti využívají k elektronické výměně dokumentů spojených s faktoringovým financováním, především pak faktur a dodacích listů, čímž se urychlí faktoringový proces a klient tak dostane rychleji své finanční prostředky. EFactoring je obdoba internetového bankovníctví, kdy klient po přihlášení může sledovat aktuální stav pohledávek, čerpání limitů jednotlivých odběratelů, přehled platební morálky odběratelů a mnoho dalšího.

Služby poskytují malým středním i velkým společnostem s ročním obratem od 30 mil. Kč, které pravidelně dodávají zboží nebo služby domácím či zahraničním odběratelům a poskytují prodlouženou splatnost 14 až 90 dní. Spořitelna poskytne zálohu až 90 % postoupené pohledávky nejpozději do 48 hodin a náklady faktoringu pak mají stanoveny

v závislosti na rozsahu služeb, které klient požaduje. Faktoringový poplatek zahrnuje administrativní zpracování a náklady na záruku před platební neschopností, jeho výše je obvykle 0,3-1,5 % z nominální hodnoty pohledávky a úroková sazba se pohybuje na obvyklé úrovni bankovních sazeb, které mají komerční banky při poskytování krátkodobých úvěrů. (Factoring České spořitelny, a.s., © 2024)

Všechny poskytované druhy faktoringu – tuzemský, exportní, importní, regresní a bezregresní forma faktoringu, jako i reverzní faktoring a Post Financing byly vysvětleny v podkapitole 2.3.

5.3.2 Factoring KB, a.s.

Druhým leadrem na českém trhu je Factoring KB, a.s., jehož obrat faktoringových transakcí v roce 2022 dosáhl 76 129 mil. Kč. Na trhu je od roku 1997 a díky nasbíraným zkušenostem na domácím i zahraničním trhu patří mezi přední faktoringové společnosti. Svým klientům poskytují tuzemský, exportní a importní faktoring v regresní i bezregresní formě, správu a inkaso pohledávek, převzetí rizika, „reverse factoring“ a indosaci směnek.

Kritéria pro poskytnutí faktoringu jsou:

- pohledávky musí být postupitelné a vymahatelné,
- minimální výše ročního obratu přes faktoringový účet 10 mil. Kč,
- průběžné dodávky stálým odběratelům,
- firma musí mít alespoň roční historii, musí průběžně postupovat pohledávky
- a musí splnit platební podmínky pro případ otevřeného účtu.

Předfinancování, které Komerční banka poskytuje se pohybuje mezi 70-90 % hodnoty faktury, obvykle připsány na účet do druhého dne, pokud má klient účet u KB, prostředky může mít ještě týž den. Zbývající část platby dostane klient po tom, co KB dostane platbu od odběratele anebo v době kdy jsou povinni zaplatit bez ohledu, zda odběratel zaplatil nebo ne. Tato zbývající část platby je ponížena klasicky o poplatky dle faktoringové smlouvy. KB má také dvě složky nákladů – provizi a úrok, přičemž mezi poplatky zahrnuté v provizní části, má banka zahrnut i poplatek za internetovou aplikaci eFactoring a další bankovní poplatky. Celkový náklad se v případě Komerční banky pohybuje v rozpětí 1-2 % z faktoringového obratu. (Factoring KB, a.s., © 2024)

5.3.3 ČSOB Factoring, a.s.

Do skupiny druhého největší poskytovatele finančních služeb v ČR patří ČSOB Factoring, a.s., který kromě faktoringu poskytuje i jiné druhy financování. Společnost byla založena v roce 1992 pod názvem O.B.HELLER jako společný podnik Československé obchodní banky a mezinárodní faktoringové společnosti VB-Heller Bank A.G. a International Finance Corporation z USA. V roce 2014, po zavedení nového občanského zákoníku společnost zjednodušila vzájemnou komunikaci a administrativu a nabídla klientům nová řešení v oblasti faktoringových transakcí. Dlouhodobé zkušenosti a příslušnost k velké a silné finanční skupině na českém trhu umožňuje ČSOB Factoringu držet tržní podíl nad 20 %. Celkový obrat faktoringových transakcí v roce 2022 dosahoval 44 439 mil. Kč, čímž se v roce 2022 společnost stala i třetím nejvyhledávanějším poskytovatelem faktoringu.

ČSOB Factoring prověřuje odběratele a každému tak stanoví limit, do kterého pohledávky profinancují. Inkasuje pohledávky, přičemž klient může on-line sledovat stav již zinkasovaných pohledávek. Spravuje pohledávky a řeší případné nedoplatky a rozdíly. Přebírá riziko nezaplacení formou bezregresního faktoringu, čímž snižuje ztráty klientů v případě, že se jejich odběratelé dostanou do platební neschopnosti. Poskytuje doplňkové financování k přechodu neočekávaných problémů v oblasti likvidity, případně v potřebě zafinancovat obchodních příležitosti a nové rozvojové inkvizice. Díky důkladně propracovanému systému poskytují peníze svým klientům ještě v ten samý den, kdy nastal odkup pohledávky a obvykle financující pohledávky se splatností 90 dnů, přičemž klientům dávají finance k dispozici ještě dalších 90 dnů po lhůtě splatnosti. Zálohu pak mají stanovenou na 90 % z nominální hodnoty pohledávky včetně DPH a v den obdržení platby od zákazníka doplácí pohledávku do 100 % nominální hodnoty.

Nejrozšířenější a nejčastěji využívanou formu faktoringu, kterou tato faktoringová společnost poskytuje je tuzemský regresní faktoring. Kde platí výše uvedená pravidla financování. Výhodou však je, že pokud odběratel v den splatnosti nezaplatí, nenastává okamžitá povinnost klienta zálohu vrátit, ale ČSOB Factoring drží postoupenou pohledávku i nadále, přičemž správa a vymáhání probíhá nezávisle na lhůtě splatnosti za určitých dohodnutých podmínek odpovídajícím obchodním zájmům a zvyklostem oboru klienta. V případě druhého typu, tuzemského bezregresního faktoringu, klient musí počítat s 10-20% spoluúčastí za přenesení rizika na faktor. S touto spoluúčastí musí klient počítat i v případě třetího poskytovaného typu, a to exportního faktoringu. Pokud má klient tuzemské i zahraniční pohledávky je mu nabídnuta kombinace tuzemského a exportního faktoringu

pro maximální pohodlí a možnost využití služeb od jednoho poskytovatele. Poslední poskytovanou službou je True Sale Factoring, která využívá schéma bezregresního faktoringu, kdy se profinancuje až 100 % pohledávky v souladu s metodikou IFRS a českými účetními standardy, čímž dojde ke zlepšení finančních ukazatelů jako je zadluženost, likvidita a aktiva firmy.

Factoring od ČSOB je vhodný pro klienty, kteří vedou podvojně účetnictví, mají 100% postupitelné pohledávky s obvyklou splatností 30–90 dnů alespoň od tří odběratelů, roční obrat plánují alespoň 10 mil. Kč, v jejichž obchodních vztazích se objevují zápočty velmi výjimečně a dobropisy nepřesahují 20 % hodnoty faktur.

Náklady jsou již typicky úrok a faktoringový poplatek. Úroková sazba je srovnatelná se sazbami bank u běžných typů úvěru poskytnutých na provoz a poplatek se počítá z hodnoty postoupených pohledávek a zohledňuje administrativu spojenou s postoupením a následnou správou až po úvodní fázi inkasa a je v rozmezí 0,3-0,5 % nominální hodnoty pohledávek. (ČSOB Factoring, a.s., b. r.)

5.3.4 UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s.

Společnost UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s. byla založena v roce 1991 s předmětem podnikání poskytování provozního financování formou faktoringu tuzemských a zahraničních pohledávek. Financování, inkasování a zajištění tuzemských i zahraničních krátkodobých pohledávek klientů nasměřovali především do oblasti průmyslu. Společnost patří k významným zástupcům českého faktoringového trhu, jehož transakční obrat byl v roce 2022 43 482 mil. Kč.

Svým zákazníkům nabízí tuzemský regresní i bezregresní faktoring, stejně tak i formu exportního faktoringu, reverzní a importní faktoring, faktoring s vinkulací plnění, dále zajištění pohledávek ve formě Credit cover, financování závazků ve formě platebního agenta, odborné poradenství jako analýza pracovního kapitálu a inkaso pohledávek. Popis služeb, co všechno daný produkt obsahuje, jak to funguje a cenu služby společnost poskytuje formou produktového listu. Na produktových listech se v obecnosti potencionální klient dozví, že postoupené pohledávky financují od 90 % do 100 %, podle druhu zvoleného faktoringu, a že cena se opět skládá ze dvou složek – poplatek a úrok. Poplatek obsahuje odměnu za zpracování a zajištění proti riziku nezaplacení, ten je obvykle ve výši desetin procenta postoupených pohledávek a druhá část je odměna za předfinancování která

je tvořena pohyblivou mezibankovní sazbou dle měny fakturace (PRIBOR, EURIBOR apod.) a pevně stanovenou marží.

Cena u reverzního faktoringu je rozdělena na dvě období, období od čerpání předfinancování do dne splatnosti pohledávky je účtována dodavateli a ode dne splatnosti pak odběrateli. Tento způsob zajistí rozdělení nákladů na tento druh faktoringu rovnoměrně pro obě strany, aby byla zajištěna spravedlivost. Vyúčtování UniCredit banka posílá formou faktury na konci měsíce, kde jsou spotřebované služby zúčtovány. (UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia a.s., © 2020)

5.3.5 Raiffeisenbank a.s.

Poslední bankovní institucí poskytující faktoring v České republice je Raiffeisenbank a.s., která dosáhla transakčního obratu za rok 2022 33 824 mil. Kč. Tato banka zároveň, spolu s ČSOB jako jediné dvě neposkytují importní faktoring. Po prostudování produktové nabídky, zároveň Raiffeisenbank působí jako poskytovatel s nejmenšími možnostmi.

V nabídce můžeme naleznout základní formy, tuzemský a exportní faktoring, a dále bilanční faktoring, financování dodavatelů a správu pohledávek. Tuzemský a exportní faktoring nabízejí v regresní i bezregresní formě, kdy pohledávky odkupují v plné výši včetně DPH a smluvní zálohu poskytují ve výšce 70 až 90 % z nominální hodnoty do tří bankovních pracovních dní. Informace o ceně faktoringu má tato banka dost zastřené. V ceníku jsou uvedeny obecné informace výpočtů a postupů, jak se na cenu dojde, ke konci však nalezneme informaci, že ceny jsou individuálně dohodnuté a uvedené ve smlouvě.

Factoringový poplatek klient platí za zpracování, kontrolu dokladů o existenci pohledávek a vyhodnocení každého předloženého seznamu pohledávek. Výška se vypočítá z hodnoty pohledávek uvedených v seznamu a má vždy alespoň minimální hodnotu. Což znamená, že i pokud v dohodnutém období nevznikne povinnost k zaplacení ve výšce dosahující alespoň tohoto minimálního faktoringového poplatku, musí klient po výzvě ze strany banky s tímto minimálně ujednaným poplatkem počítat a ve prospěch banky ho zaplatit. Výše úroku je taktéž uvedena do faktoringové smlouvy a stanovuje se jako pohyblivá část, zpravidla jako součet pohyblivé úrokové sazby a pevné odchylky – PRIBOR + pevné odchylky v procentech p.a. pro CZK, EURIBOR + pevná odchylka v % p.a. pro EUR, SOFR + pevná odchylka v % p.a. pro USD, SONIA + pevná odchylka v % z p.a. pro GBP a WIBOR + pevná odchylka v % z p.a. pro měnu PLN. U bezregresní formy faktoringu je navíc účtována 10% spoluúčast za riziko banky. (Raiffeisenbank, © 2024)

5.4 Faktoringové společnosti nebankovního sektoru

Český trh se v oblasti faktoringu nenechal zahanbit a má velké množství firem. Bohužel tato část trhu nemá žádnou asociaci, která by všechny společnosti zastřešovala, a tak nelze dohledat žádný pevně daný seznam poskytovatelů, jejich srovnání a procentní zastoupení na trhu. Najdeme ale velké i malé, oborové i neoborové zástupce. Mnoho firem nabízí pouze doplňkové služby faktoringu jako například vymáhání pohledávek nebo jejich správu, čímž však nenaplní podstatu faktoringu, a tedy nelze mluvit o alternativní formě financování. Jiné podniky ale poskytují komplexní faktoringové služby, a tak definici naplní. Na trhu je pak lze snadno rozeznat podle cenových rozdílů.

Z nebankovního sektoru byli vybráni především 3 zástupci – Bibby Financial Services, a.s., 4Trans Factoring s.r.o. a KAPOLI a.s.. Je to především z důvodu, že se všechny 3 společnosti zaměřují mimo jiné i na faktoring v oblasti dopravy, což je pro tuto práci podstatné.

5.4.1 Bibby Financial Services, a.s.

První zmíněnou nebankovní institucí, která v České republice poskytuje faktoring je Bibby Financial Services, a.s.. Tuto společnost jako jedinou zastřešuje Česká leasingová a finanční asociace, čímž tvoří jistý přechodový mezičlánek mezi bankovním a nebankovním sektorem. Společnost byla založena v roce 1982 a je jedna z předních nezávislých nebankovních poskytovatelů financování pro malé a střední podniky. Financuje více než 9 tis. firem v 300 průmyslových odvětvích po celém světě. Českým ale i slovenským klientům každoročně profinancuje pohledávky v hodnotě více než 7 miliard Kč. Celkový obrat faktoringových transakcí v roce 2022 v ČR byl 4 123 mil. Kč.

Společnost svým klientům poskytuje především tuzemský a exportní faktoring v bezregresní formě s ochranou proti nezaplacení, provozní financování výroby a správu a monitoring pohledávek. Minimální hranici pro obchod má společnost nastavenou na 500 tis. Kč. Peníze za postoupené pohledávky dostane klient až do 90 % hodnoty a to do 24 hodin. Náklady faktoringu má Bibby Financial Services stanoveny individuálně podle typu a rozsahu poskytnutých služeb. Klasicky je náklad tvořen dvěma složkami – poplatek a úrok. Poplatek společnost počítá z nominální hodnoty faktur a úrok z financované částky. Standardní cenu tedy společnost uvádí 0,5-2 % z hodnoty faktury. V případě využití služby bezregresního faktoringu, pak nutno počítat navíc s bezregresním poplatkem, který odráží cenu za pojištění rizika nezaplacení pohledávky. (Bibby Financial Services, b. r.)

5.4.2 4Trans Factoring s.r.o.

4Trans je společnost která se zaměřuje především na obory dopravy a logistiky, dokážou profinancovat ale i jiné odvětví. Mohou se pochlubit 13 tisíci pravidelně prověřených odběratelů a celkem 90 tisíc profinancovaných faktur v hodnotě 1 950 mil. Kč. Za poplatek, který se pohybuje v rozmezí 2 až 5 % v závislosti na době splatnosti faktur nabízí zálohu do výšky 80 % z hodnoty faktury téměř do hodiny.

Celý proces začíná nahráním faktury, objednávkou a CMR dokumentem, pokračuje kontrolou dokumentů, odběratele včetně jeho pojistitelnosti. Pokud je vše v pořádku přechází se k samotnému financování.

Odkup faktur nemá společnost nijak limitován a odkupují pohledávky v korunách i eurech. Jako bonus můžete získat slevy na náhradní díly, servis vozidel, pojištění na míru, bonusové palivové karty a přístup do databáze ověřených odběratelů, což je příjemná pozornost, pokud jste z oboru dopravy. (4trans, 2024)

5.4.3 KAPOLI a.s.

Poslední analyzovanou českou společností je KAPOLI a.s.. Tato společnost se také mimo jiné zabývá faktoringem pro dopravce a nabízí zhruba 80% zálohu z fakturované částky do 24 hodin. Služby jsou schopni poskytnout právníkům osobám i živnostníkům, dokonce i těm na začátku podnikání, tedy bez ukončeného zdaňovacího období. Vstupní parametry mají nastaveny na 10 tis. Kč na jednu fakturu, bez horní hranice, úroková sazba je od 2 % za měsíc, což odpovídá 24 % za rok a akceptují měny Kč a EUR.

Zajímavý produkt, který tato společnost poskytuje speditérům je denní faktoring. Produkt je zacílený i na nejmenší fakturované částky, tak aby dokázal zlepšit Cash-Flow dopravcům. Systém funguje na principu jednou schválené, stále placené dohody. Poskytuje tedy velmi dobrý způsob, jak zrychlit a vylepšit své finanční toky, především na začátku podnikání, kdy je důležité mít finance neustále k dispozici. (IFaktoring.cz, © 2018)

5.5 Zhodnocení bankovních a nebankovních poskytovatelů na českém trhu

V podkapitole 5.3 a 5.4 byli postupně představeny banky a společnosti, které se na českém trhu zabývají faktoringem. Výběr společností byl zvolen v této struktuře z důvodu následné práce s informacemi v projektové části a také z důvodu vazby na obor v kterém se česká

společnost pohybuje a nebankovní subjekty zaměřili poskytování svých faktoringových služeb. Jelikož společnosti poskytují odlišné formy faktoringu, různorodé podmínky a ceny za tyto služby, byla vytvořena tabulka, která zachycuje tyto základní parametry.

Tabulka 6 Srovnání základních parametrů

Poskytovatel	Poskytované druhy	Poskytovaná forma	Profinancování	Náklady
Factoring České spořitelny, a.s.	tuzemský importní exportní	regresní bezregresní	90 %	0,3-1,5 % + úrok jako běžné úvěry
Factoring KB, a.s.	tuzemský importní exportní	regresní bezregresní	70-90 %	1-2 % z faktoringového obratu
ČSOB Factoring, a.s.	tuzemský exportní	regresní bezregresní	90 %	0,3-0,5 % + úrok jako běžné úvěry (u bezregr. formy 10-20 % spoluúčast)
UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s.	tuzemský importní exportní	regresní bezregresní	90-100 %	desetina % postoupené pohledávky + úroková sazba EURIBOR, PRIBOR, apod.
Raiffeisenbank a.s.	tuzemský exportní	regresní bezregresní	70-90 %	pevná odchylka v % p.a. + úroková sazba EURIBOR, PRIBOR apod. (u bezregr. formy 10% spoluúčast)
Bibby Financial Services, a.s.	tuzemský exportní	regresní bezregresní	90 %	0,5-2 % z hodnoty faktury (poplatek za bezregr. formu)
4Trans Factoring s.r.o.	-	-	80 %	2-5 %
KAPOLI a.s.	-	-	80 %	2 % m.a. -> 24 % p.a.

V tabulce 6 byla zaměřena pozornost na typy a formy poskytovaného faktoringu, hodnotu možného profinancování a náklady spojené s faktoringem, které poskytovatelé ve své nabídce mají.

Na první pohled je zřejmé, že nebankovní poskytovatelé jsou při srovnatelných výškách profinancování nákladově dražší než bankovní poskytovatelé. Z nebankovních poskytovatelů vychází nejdraž společnost KAPOLI a.s., která jako jediná uvádí úroky na měsíční bázi, a tudíž se na první pohled může zdát srovnatelná s ostatními, ale opak je pravdou. V bankovním segmentu náklady vycházejí srovnatelně, některé banky pak uvádí údaj v číslech a jiné pouze slovně s vysvětlením z čeho výška poplatku a úroku vychází. ČSOB a.s., která při vysoké hodnotě profinancování nabízí relativně odpovídající náklady,

doplňuje u bezregresní formy faktoringu ještě 10-20% spoluúčast. Podobně je tomu i Raiffeisenbanky, která uvádí spoluúčast 10 %.

Dále lze z tabulky vyčíst, že u bankovního sektoru tři z pěti nabízí tuzemský, importní a exportní druh faktoringu. Pouze ČSOB a Raiffeisenbank upustily od importního druhu. Na druhou stranu všech 5 bank poskytuje regresní i bezregresní formu. U nebankovních poskytovatelů jsou dohledatelné poskytované druhy jen u Bibby Financial Services, stejně jako poskytované formy tohoto druhu financování.

Po stránce profinancování, bráno jako poskytnutí prvotní zálohy, pak vychází nejlépe UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s., která dokáže poskytnout 90-100 % hned v první platbě. Nejslabší v této oblasti je Komerční banka a Raiffeisenbank, která u nových klientů začíná na zhruba 70% záloze a s přibývajícimi roky spolupráce, případně s bonitními odběrateli svou zálohu zvyšují až k 90 %. Nebankovní faktoring pak začíná na 80 % až na Bibby Financial Services, která poskytuje 90 %, čímž se přiblížila bankovnímu sektoru a tím utvrdila svůj spojovací most mezi těmito dvěma sektory.

6 ANALÝZA ČESKÉ SPOLEČNOSTI

Česká společnost, u níž bude v této části práce provedena analýza neudělila souhlas se zveřejněním názvu své společnosti, z tohoto důvodu bude použito označení ABC, s.r.o. jako název, ostatní použité informace jako finanční hodnoty, odběratelé, informace o fungování podniku jsou dle skutečnosti.

Společnost ABC, s.r.o. vznikla v roce 2015, sídlí v Praze a hlavní předmět podnikání je silniční nákladní doprava nad 7,5 tuny. Společnost má stovky odběratelů z toho více jak 40 stálých a každým rokem odběratelé přibývají. Své služby poskytuje na tuzemském i zahraničním trhu. Zahraniční odběratelé jsou především ze států Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko a Itálie. Dobu splatnosti pohledávek, má společnost nastavenou na 14 dnů, pouze vybraným obchodním partnerům poskytuje splatnost 30 dnů. Momentálně je ve firmě zaměstnáno víc jak 60 osob z čehož jsou 90 % řidiči. Mimo běžných jednorázových přeprav nabízí i možnost skladování zboží a dlouhodobé transportní projekty. Tyto projekty jsou vhodné pro společnosti s vysokým objemem přepravy, kdy společnost ABC, s.r.o. nenabízí jen dopravu, ale komplexní řešení včetně logistiky zásobování a samotné skladování zboží.

Tabulka 7 Rozvaha společnosti ABC, s.r.o. (v tis. Kč)

	2022	2023
Aktiva	68 172	140 071
Stálá aktiva	28 542	61 711
Dlohodobý hmotný majetek	28 436	61 605
Dlohodobý finanční majetek	106	106
Oběžná aktiva	37 950	76 680
Zásoby	852	1 288
Pohledávky	34 411	71 706
Peněžní prostředky	2 687	3 686
Časové rozlišení	1 680	1 680
Pasiva	68 172	140 071
Vlastní kapitál	17 720	26 671
Základní kapitál	100	100
Ážio a kapitálové fondy	4 610	4 610
VH minulých let	6 094	13 009
VH běžného období	6 916	8 952
Cizí zdroje	50 452	113 400
Závazky	50 452	113 400
Dlouhodobé závazky	26 749	79 408
Krátkodobé závazky	23 703	33 992

Do tabulky 7 byla zanesena rozvaha společnosti za roky 2022 a 2023 pro celkovou představu o majetkové a kapitálové struktuře. Aktiva společnosti v roce 2022 tvořili z 42 % stálá aktiva a z 56 % oběžná aktiva, 2 % pak zůstali na časové rozlišení. Na straně pasiv je pak poměr 74 % cizí zdroje a 26 % vlastní zdroje. Obdobná struktura a rozložení aktiv i pasiv společnosti můžeme vidět i v roce 2023. Krytí cizími zdroji je především z důvodu vysokého podílu využívání finančních služeb jako jsou dlouhodobé pronájmy, finanční leasingy a investiční úvěry.

Z rozvahy společnosti je patrné, že aktiva i pasiva se v roce 2023 zdvojnásobily oproti roku 2022. Zatím co na straně aktiv bylo zdvojnásobení téměř rovnoměrné, jak na straně stálých, tak oběžných aktiv, na straně pasiv je zdvojnásobení způsobené především z důvodu zvýšení cizích zdrojů, konkrétně pak dlouhodobých. Tento nárůst cizích zdrojů je především z důvodu obnovy vozového parku a zároveň pořízení nových tahačů s návěsy. Společnost ABC, s.r.o. totiž vlastní flotilu o necelých 150 kusech.

Tabulka 8 Náklady a výnosy společnosti ABC, s.r.o. (v tis. Kč)

	2022	2023
Náklady	305 556	394 314
Výkonová spotřeba	133 311	189 076
Spotřeba materiálu	53 316	95 744
Služby	79 995	93 332
Osobní náklady	12 564	16 606
Úpravy hodnot v provzní oblasti	1 869	7 976
Ostatní provozní náklady	155 749	175 156
Nákladové úroky	1 501	3 700
Ostatní finanční náklady	562	1 800
Výnosy	313 517	408 218
Tržby z prodeje výrobků a služeb	181 425	261 148
Ostatní provozní výnosy	131 456	144 578
Výnosové úroky	1	0
Ostatní finanční výnosy	635	2 492

Z tabulky 8 kde byly zaneseny náklady a výnosy společnosti ABC, s.r.o. za rok 2022 a 2023 je na první pohled patrné, že firma jak náklady, tak výnosy zvýšila meziročně o zhruba 90 mil. Kč. Když trochu od ignorujeme ostatní provozními náklady a výnosy, do kterých jsou účtovány především odpisy a výnosy postoupených pohledávek, tedy faktoring, lze vyčíst

že největší položka výnosů jsou tržby z prodeje služeb a k tomu na straně nákladů odpovídající výkonová spotřeba. Výkonová spotřeba zahrnuje především náklady na pohonné látky a auto materiál a ze služeb největší položku tvoří pojištění, opravy a údržby vozového parku, cestovné (respektive diety proplácené řidičům) a finanční služby jako leasing. Druhou největší nákladovou položkou pak osobní náklady. Struktura výnosů a nákladů tedy skvěle odráží činnost společnosti ABC, s.r.o. a tou je silniční nákladní doprava.

6.1 Finanční situace společnosti

Jak již bylo uvedeno dříve společnost disponuje velkým množstvím majetku. Tento majetek se snaží financovat především cizími zdroji. Společnost má momentálně uzavřeno 25 smluv na finanční leasing, který využívá především na financování téměř poloviny své flotily. Druhá polovina majetku je tak financována pomocí investičních úvěrů. Společnost má momentálně uzavřeno 22 takových smluv. Dalšími finančními službami, které můžeme u této společnosti najít je právě faktoring. Tento alternativní způsob financování začala společnost využívat v roce 2018, kdy byla prvotní spolupráce navázána se společností Bibby Financial Services, a.s.. S příchodem nových odběratelů s tím i přibývajících obchody a vyššími ročními obraty se firma ABC, s.r.o. rozhodla začít využívat služby od bankovního poskytovatele – konkrétně pak od Raiffeisenbank a.s., tato spolupráce trvala zhruba dva roky (2020 až přelom roku 2021/2022). Poslední změna v oblasti faktoringu byla začátkem roku 2022, kdy společnost navázala spolupráci s ČSOB Factoring, a.s. a tato spolupráce trvá do dnes. Faktoringové služby společnost využívá na větší polovinu svým pohledávek. Je to především z důvodu, že i když má firma vysoké obraty, je menší polovina těchto obrátů dosahována jednorázovými nebo krátkodobými spolupracemi, z kterých firma nepotřebuje mít tak rychlou návratnost financí jako u dlouhodobých kontraktů, kde se bavíme o pohledávkách někdy až v řádech statisíců na jednu fakturu.

Pro celkovou představu o tržbách, množství faktur a průměrné výši jedné pohledávky byla sestavena tabulka s údaji za poslední 3 roky.

Tabulka 9 Tržby a průměrná výška fakturace

	2021	2022	2023
Tržby za služby	106 385 887	181 425 050	261 148 654
Počet faktur za rok	4 228	7 267	10 167
Průměrná hodnota pohledávky	25 162	24 965	25 686

Z tabulky 9 je možné vyčíst, že i když se tržby za poskytované služby meziročně zvyšovali o zhruba 80 mil. Kč a obchodů bylo meziročně zhruba o 3 tis. víc, průměrná hodnota pohledávky se měnila nepatrně a pohybovala se okolo 25 tis. Kč na jeden obchod. Roky 2021–2023 byly vybrány záměrně, a to především z důvodu návaznosti na posouzení nákladů na faktoring v daných letech. Druhým důvodem je změna poskytovatele faktoringových služeb na přelomu roku 2021 a 2022. Z informací, které byly společností abc, s.r.o. poskytnuty totiž vyplývá, že změna faktoringové společnosti byla hlavně z důvodu překročení obrátového milníku 100 mil. Kč, kdy společnost přehodnotila svou strategii a přešla z faktoringového limitu pohledávek jako celku na faktoringový limit na každého jednoho dlouhodobého obchodního partnera.

Tabulka 10 Tržby a náklady společnosti ABC, s.r.o. ve spojitosti s faktoringem

	2021	2022	2023
Tržby za služby	106 385 887,00	181 425 050,00	261 148 654,00
Profinancováno přes faktoring	71 151 412,32	126 818 810,00	136 584 644,18
Procentní podíl	66,88%	69,90%	52,30%
Celkové roční náklady faktoringu	759 715,56	1 143 240,51	1 230 251,38
Průměrný procentní náklad	1,07%	0,90%	0,90%

V tabulce 10 můžeme přehledně vidět hodnotu kolik společnost ABC, s.r.o. profinancovala přes faktoring. Hodnoty jsou vyjádřeny jako absolutně, tak i procentně. Zatímco v letech 2021 a 2022 byla větší část pohledávek postoupena na faktor, v roce 2023 je rozložení postoupených a nepostoupených pohledávek téměř vyrovnaný. Vyrovnanost ve využívání služeb přes faktoring v roce 2023 způsobil především přírůstek jednorázových a krátkodobých spoluprác, které společnost v tomto roce měla a rozhodla se nezařadit je do faktoringového procesu. V letech 2021 a 2022 tedy průměrně postoupila 68 % svých pohledávek a v roce 2023 jen 52 %. V druhé části tabulky jsou vyčísleny roční náklady na faktoring. V roce 2021, kdy společnost spolupracovala ještě s Raiffeisenbank a.s., činil průměrný náklad na postoupenou pohledávku 1,07 %. V letech 2022 a 2023 byl faktoringový partner změněn na ČSOB Factoring, a.s., kde změna přinesla i procentní snížení nákladovosti na jednu postoupenou pohledávku. Konkrétně pak náklady klesli o 0,17 % na 0,90 %.

Společnost ABC, s.r.o. využívá po celou dobu kombinaci tuzemského a exportního faktoringu v bezregresní formě. Na faktor postupuje především pohledávky obchodních

partnerů, u kterých si je jista jejich platební morálkou. Jsou to tedy téměř vždy velcí odběratelé, s kterými společnost ABC, s.r.o. spolupracuje delší dobu. Ke změně faktoringové společnosti bylo přistoupeno i z důvodů podmínek vyplývajících z faktoringové smlouvy. Zatím co u Raiffeisenbank a.s. měla společnost dohodnutý limit 15 mil. Kč na všechny postoupené pohledávky, ČSOB Factoring, a.s. poskytla společnosti faktoringové limity na jednotlivé odběratele. Dokázala tak svůj limit k profinancování téměř zdvojnásobit. Odběratelé z největšími faktoringovými limity byli zaneseni do tabulky 10, limit významnosti byl určen na 300 tis. Kč u českých odběratelů a 14 tis. EUR u zahraničních. Tato hranice byla určena proto, že pod těmito hodnotami se nachází větší množství odběratelů se stejnými parametry.

Tabulka 11 Odběratelé a jejich faktoringový limit

Odběratel	Kód státu sídla odběratele	Faktoringový limit	Měna limitu
1	CZ	6 000 000,00	CZK
2	CZ	2 100 000,00	CZK
3	CZ	1 700 000,00	CZK
4	CZ	1 600 000,00	CZK
5	CZ	1 300 000,00	CZK
6	CZ	1 000 000,00	CZK
7	CZ	683 125,00	CZK
8	CZ	300 000,00	CZK
9	IT	58 554,44	EUR
10	AT	54 894,78	EUR
11	AT	47 575,48	EUR
12	AT	36 596,52	EUR
13	AT	14 638,61	EUR

Z tabulky 10 je patrné, že ABC, s.r.o. má 8 českých odběratelů, kteří odebírají poskytované služby větších objemů, mimo to pak má ještě zhruba 20 odběratelů u kterých má stanoven limit na 250 000 Kč. Největší zahraniční odběratel je pak z Itálie a další 4 významnějšího charakteru z Rakouska. Mimo tyto uvedené zahraniční odběratele má společnost opět zhruba 15 dalších odběratelů, především ze Slovenska a Polska, kde jsou limity nastaveny okolo 10 000 EUR. Po sečtení všech limitů vychází celkový faktoringový limit na postoupené pohledávky zhruba 28 mil. Kč. Pro přepočítání z Kč na EUR byl použit průměrný výměnný kurz za rok 2023, konkrétně pak 24 Kč/EUR.

7 ZHODNOCENÍ FAKTORINGOVÉ SITUACE A NÁVRH ŘEŠENÍ PRO ČESKOU SPOLEČNOST

K zhodnocení situace a návrhu vhodného řešení pro společnost bylo potřeba nejprve zanalyzovat faktoringový trh. Jaké společnosti tento druh služby poskytují, za jakých podmínek a jako jsou náklady v případě, že se subjekt rozhodne stát klientem daného poskytovatele. Pro analýzu byly vybráno celkem 8 poskytovatelů, z toho 5 bankovního a 3 nebankovního sektoru. Z bankovního sektoru byli vybráni Raiffeisenbank a.s. a ČSOB Factoring, a.s. z důvodu, že společnost ABC, s.r.o., pro kterou byla analýza udělána s těmito bankami buď spolupracovala nebo spolupracuje. Dále Factoring České spořitelny, a.s., Factoring KB, a.s. a UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s. z důvodu, že se jedná o velké banky působící na českém trhu, jsou konkurenty předešlých dvou vzpomenutých a mohli by tedy nabídnout lepší faktoringové podmínky pro společnost ABC, s.r.o. než má nyní. Navíc všechny uvedené bankovní instituce jsou členy České leasingové a finanční instituce a některé dokonce členy FCI, takže jsou lehce dohledatelné i historická data jako například podíl na českém trhu a obraty společností. Z nebankovního sektoru byla vybrána Bibby Financial Services, a.s., která jak bylo dříve uvedeno tvoří jistý přechod mezi bankovním a nebankovním sektorem, a navíc společnost ABC, s.r.o. s ní v minulosti spolupracovala. Poslední dva poskytovatelé nebankovního sektoru vybraní pro analýzu byli 4Trans Factoring s.r.o. a KAPOLI a.s.. Tyto dvě společnosti byly zvoleny především z důvodu, že se obě specializují na podnikatelský obor doprava, logistika a do jisté míry v tomto sektoru vynikají.

Do důkladnější analýzy a propočtům na náklady pak byli využity pouze bankovní poskytovatelé a Bibby Financial Services, a.s. a to především z důvodu, že ostatní nebankovní subjekty nabízí sice srovnatelné produkty a podmínky faktoringu jako bankovní subjekty, ale jsou především nákladově mnohem dražší. Tyto dvě společnosti se jeví vhodné spíše pro začínající podnikatele s malou historií, kteří by nemuseli projít přes filtr podmínek, které mají banky nastaveny a zároveň dosahují mnohem menší obraty než má momentálně společnost ABC, s.r.o..

Z důvodu, že každý poskytovatel přistupuje ke klientovi ve finále individuálně a nabízí, pokud možno co nejvýhodnější cenu, byly pro orientační výpočty nákladů využity účetní data společnosti ABC, s.r.o. z roku 2023 a pro každého poskytovatele pak individuálně propočteno.

Factoring České spořitelny, a.s.

Kritéria pro přijetí jsou obrat od 30 mil. Kč, pravidelné poskytování služeb tuzemským nebo zahraničním odběratelům a splatnost faktur 14-90 dnů. Všechny kritéria by společnost ABC, s.r.o. splnila, a tudíž by mohla o faktoring žádat. Náklady má banka stanoveny na 0,3-1,5 % z nominální hodnoty pohledávky a úroková sazba obvyklá úrovní krátkodobých úvěrů.

Krátkodobé úvěry tato banka poskytuje za cca 7,9 % p.a., což odpovídá 0,66 % m.a. a k tomu je potřeba počítat s faktoringovým poplatkem, který jsem si zvolila 0,5 % z nominální hodnoty pohledávky. Za rok 2023 bylo postoupeno cca 5 300 faktur v průměrné hodnotě jedné faktury 25 770 Kč.

Náklady jsou tedy $0,66 \% \text{ z } 25\,770 \text{ Kč} = 170,08 \text{ Kč}$ a $0,5 \% \text{ z } 25\,770 \text{ Kč} = 128,85 \text{ Kč}$. Celkový náklad na jednu průměrnou pohledávku tedy 298,93 Kč. Roční náklad při počtu 5 300 postoupených pohledávek je 1 584 329 Kč.

Factoring KB, a.s.

Podmínky pro přijetí k financování přes faktoring jsou obrat minimálně 10 mil. Kč, minimálně roční historie firmy, průběžné dodávky stálým odběratelům a průběžné postupování pohledávek. Opět všechny kritéria společnost ABC, s.r.o. splňuje. Náklady na faktoring jsou podrobněji rozepsány v podkapitole 5.3.2 a zároveň uvádí souhrnnou hodnotu s jakou je možné v případě služby počítat. Tato hodnota je 1-2 % z faktoringového obratu.

Hodnota postoupených pohledávek v roce 2023 byla 136 584 644,18 Kč, náklad byl stanoven optimisticky na 1 %. Celkový roční náklad v případě faktoringu od tohoto poskytovatele by byl tedy 1 365 846,44 Kč.

ČSOB Factoring, a.s.

I když společnost ABC, s.r.o. tento faktoring momentálně využívá, a náklady by mohli být převzaty přímo z účetnictví, nebyl tento postup zvolen, ale náklady byli pro srovnání propočteny podle stejných vstupních informací jako u jiných poskytovatelů. Náklady na faktoring má tato banka uvedena 0,3-0,5 % z hodnoty postoupené pohledávky jako poplatek a úrok odvozuje od úrokových sazeb běžných úvěrů.

Krátkodobé úvěry banka poskytuje od 6,9 % p.a., což odpovídá zhruba 0,58 % m.a. a poplatek byl opět zvolen na 0,5 % jako u České spořitelny. Náklady by tedy byly $0,58 \% \text{ z } 25\,770 \text{ Kč} = 149,47 \text{ Kč}$ a 128,85 Kč poplatek (vypočteno výše). Průměrně na pohledávku

tedy náklad 278,32 Kč, při objemu 5 300 postoupených pohledávek je celkový roční náklad 1 475 096 Kč.

UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s.

Konkrétní kritéria pro žádost o faktoring tato společnost uvedena nemá, bude tedy ke klientům nejspíše přistupovat individuálně. Nákladová část je pak tvořena ve výši desetin procenta postoupených pohledávek plus pohyblivá mezibankovní sazba dle měny fakturace (PRIBOR, EURIBOR apod.) s pevně stanovenou marží.

Desetina procenta byla opět stanovena na 0,5 % jako v předchozích dvou případech a úroková sazba pak průměrem z aktuálních sazeb PRIBOR a EURIBOR, protože společnost ABC, s.r.o. postupuje pohledávky jak v českých korunách, tak i eurech. Sazba PRIBOR je aktuálně 5,84 % a EURIBOR 3,877 %, průměr je tedy 4,86 % p.a. což odpovídá 0,46 % m.a..

Náklady by tedy byli 128,85 Kč poplatek a 0,46 % z 25 770 Kč = 105,66 Kč. Společně 234,51 Kč na jednu pohledávku a 1 242 903 Kč roční náklad celkově. V tomto případě je ale potřeba podotknout, že náklad na jednu pohledávku jako i celkové náklady by byli vyšší, protože nebylo počítáno s pevně stanovenou marží, kterou má tato banka stanovenu jako součást nákladů.

Raiffeisenbank a.s.

Opět jde o poskytovatele, s kterým společnost ABC, s.r.o. v minulosti spolupracovala, tudíž podmínky pro možnou žádost nebudou posuzovány. Zároveň jako jediný poskytovatel náklady na faktoring neposkytuje v ideálních podmínkách. Informace jako pevná odchylka v % p.a. + úroková sazba EURIBOR, PRIBOR apod. Nejsou dostačující ani pro odhad hodnot jako u minulých subjektů. Z tohto důvodu bude aplikovaný vypočítaný průměrný procentní náklad z tabulky 9 roku 2021, kdy společnost s Raiffeisenbank spolupracovala, na hodnoty z roku 2023.

Vypočítaný náklad v roce 2021 představoval hodnotu 1,07 % což odpovídá celkovému ročnímu nákladu na faktoring 1 461 455,69 Kč při objemu 5 300 postoupených pohledávek v roce 2023.

Bibby Financial Services, a.s.

Poslední společnost u které budou propočítány náklady na faktoring je opět poskytovatel s kterým v minulosti společnost ABC, s.r.o., spolupracovala. Poplatek společnost počítá

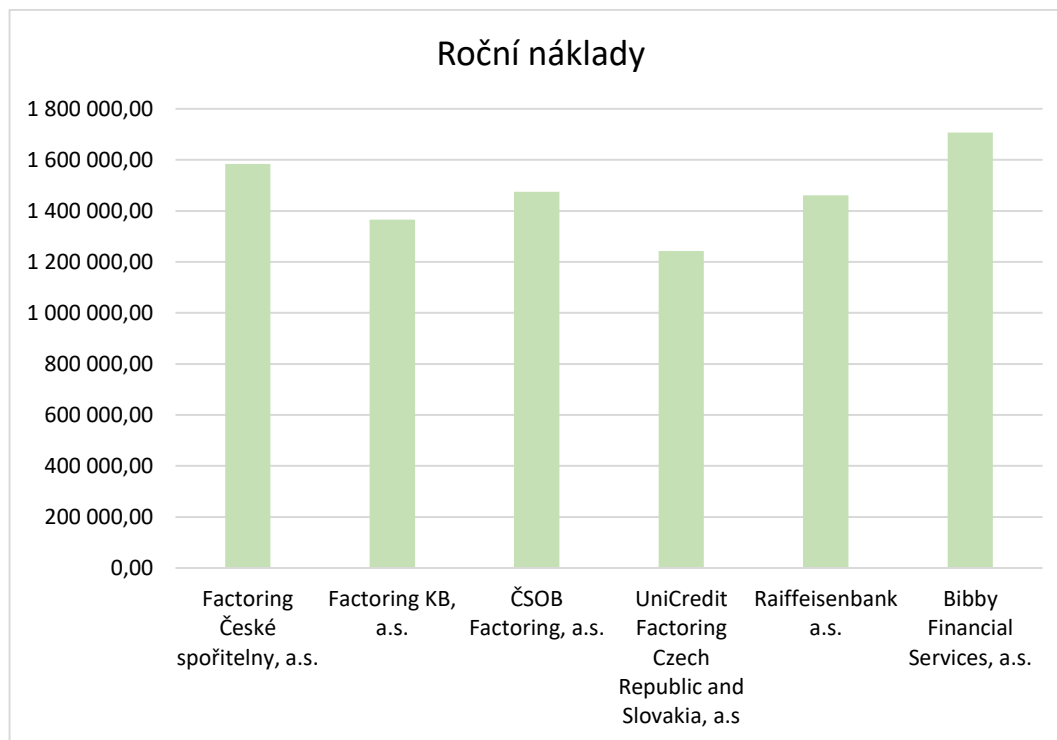
z nominální hodnoty faktur a úrok z financované částky. Standardní cenu tedy společnost uvádí 0,5-2 % z hodnoty faktury. V případě využití služby bezregresního faktoringu, pak nutno počítat navíc s bezregresním poplatkem, který odráží cenu za pojištění rizika nezaplacení pohledávky.

Náklad byl zvolen průměrem z hodnot, které společnost uvádí, tedy 1,25 %. Průměrný náklad na jednu postoupenou pohledávku je tedy 322,13 Kč, celkové roční náklady 1 707 289 Kč a k tomu třeba připočíst zmiňovaný poplatek v případě bezregresní formy faktoringu.

Tabulka 12 Vypočítané roční náklady

Poskytovatel	Roční náklady	Použitá % sazba
Factoring České spořitelny, a.s.	1 584 329,00	1,16%
Factoring KB, a.s.	1 365 846,44	1,00%
ČSOB Factoring, a.s.	1 475 096,00	1,08%
UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s	1 242 903,00	0,96%
Raiffeisenbank a.s.	1 461 455,69	1,07%
Bibby Financial Services, a.s.	1 707 289,00	1,12%

Vypočítané roční náklady se liší zhruba o 100 tis. Kč. Jelikož bylo počítáno s odhadnutými sazbami, které byli navíc stanoveny dle vlastní úvahy, jsou výsledky čistě orientační. Pro přesnější hodnoty by bylo potřeba od každého poskytovatele získat přesné hodnoty sazeb poplatků a úroků.

Graf 3 Roční náklady na faktoring

Podle vypočítaných ročních nákladů vychází nejlépe UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s., jak bylo ale v textu podotknuto nebyla do výpočtu zohledněna pevně stanovená marže, která je součástí nákladů a banka s ní počítá. Finální náklady by tedy byli blíže nákladům ostatních poskytovatelů. Nákladově druhý nejlepší výsledek vyšel u Factoring KB, a.s., zde byla zvolena optimistická varianta procentní sazby, která by ale nemusela být daleko od pravdy vzhledem na objem pohledávek a bonitu klientů, který společnost abc, s.r.o. přes faktoring má. Naopak nejhůře vyšel faktoring od Bibby Financial Services, a.s., kde byl sice použit průměr ze sazby, který společnost uvádí, ale na druhou stranu by bylo potřeba zohlednit poplatek za bezregresní formu faktoringu. Náklad by se tedy mohl s použitou sazbou 1,25 % shodovat. ČSOB Factoring, a.s. s kterým společnost momentálně spolupracuje nevyšel ani nejlépe ani nejhůře. Opět je potřeba podotknout, že bylo počítáno s individuálně nastavenými hodnotami, ne skutečnými. V práci bylo počítáno s nákladem 1,08 % a ve skutečnosti vycházel náklad 0,9 %, což způsobilo i rozdíl zhruba 200 tis. oproti skutečnosti. Hodnoty celkových nákladů jako i grafické porovnání lze vidět v tabulce 12 a v grafu 3

Celkové skutečné náklady společnosti ABC, s.r.o. za rok 2023 byly 389 042 840,2 Kč, faktoringové náklady byly 1 230 251,38 Kč, což představuje 0,32 % k celkovým nákladům. Firma má tedy obrovský prostor pro zvýšení nákladů v této oblasti.

Podle zjištěných informací bylo společnosti ABC, s.r.o. doporučeno, aby zkusila požádat o nabídku Factoring KB, a.s., nákladově totiž tento poskytovatel vychází velmi dobře i když byla zvolena optimistická varianta pro propočet. Momentálně využívaný faktoring nese řadu výhod, především faktoringové limity pro každého odběratele dle objemu, což byl i důvod přechodu od Raiffeisenbank k ČSOB bance. Pokud by se společnost rozhodla zůstat u stávajícího poskytovatele, tedy ČSOB Factoring, a.s. bylo doporučeno pokusit se dohodnout podmínky pro více odběratelů. Zvýšit tedy podíl postupovaných pohledávek. Nemuselo by jít přímo o faktoringové limity na jednotlivé odběratele, ale o jeden limitní rámec pro krátkodobé spolupráce jako celek. Společnost ABC, s.r.o. by tak nevyužívala financování pouze u příležitostných odběratelů a odčlenila by tak další velkou část svých obchodů což by určitě přispělo k lepšímu cashflow a možnosti mít finance k dispozici na provozní náklady společnosti, které má společnost největší.

8 FAKTORING NA SLOVENSKÉM TRHU

Slovenská republika obdobně jako český nebankovní sektor nemá žádnou asociaci, která by poskytovatele faktoringu zastřešovala. Všeobecně je společností nabízející faktoring na Slovensku znatelně méně v porovnání s Českou republikou. Mnohdy jde navíc o společnosti, které sice na slovenském trhu působí, ale jsou provázané se zahraničím. Skvělým příkladem jsou zmiňované společnosti v kapitole 5.3 - Bibby Financial Services, a.s. a 4Trans Faktoring s.r.o., mimo ně ale například i společnost BFF Central Europe s.r.o., která se zabývá faktoringem ve sféře zdravotnictví a veřejné správy. Typickou slovenskou společností nebankovního sektoru je Zinc Biz a.s., jejíž služby využívá i společnost XYZ s.r.o., která je předmětem této práce. Reprezentanty bankovního sektoru na Slovensku jsou VÚB, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., Tatra banka, a.s. a ČSOB banka.

8.1 Zinc Biz a.s.

Zinc Biz a.s. je slovenská faktoringová společnost založená v roce 2022 a zároveň sesterská společnost nejúspěšnější slovenské P2P společnosti Zinc Euro, a.s., v které investoři proinvestovali 85 mil. EUR. Svým klientům poskytuje částkové nebo až 90% úhrady faktur se splatností až 120 dní, kdy minimální výška obrátu na jednoho odběratele musí přesáhnout 10 tis. EUR. Společnost nabízí flexibilitu bez skrytých poplatků, jednoduchý ceník, rychlost a individuální přístup. Klient si tak sám zvolí faktury, které chce profinancovat i doby kdy je chce profinancovat, nemusí mít obavy z poplatků navíc za čerpání, ověřování odběratelů, stanovení limitů nebo nečerpání schválené částky. Zálohy klient dostane do 24 hodin za dohodnutou cenu od 1 do 5 % z hodnoty faktur dle rizikových parametrů. Faktoring poskytuje společnost bezregresní, takže klient nemusí mít obavy v případě nezaplacení pohledávky odběratelem. (Zinc Biz a.s., b. r.)

8.2 VÚB, a.s.

Tato banka poskytuje faktoringové služby od roku 1993, díky čemuž je nejdéle působící společnost poskytující faktoring na Slovensku. Služby poskytuje prostřednictvím dceřiné společnosti VÚB Factoring, a.s. a zaměřuje se především na bezregresní formu faktoringu. Tato banka je zároveň jako jediná na Slovensku členem FCI, od které získala ocenění za nejlepší zlepšení v oblasti importního faktoringu.

V portfoliu banky můžeme najít tuzemský, vývozní, dovozní a nákupní faktoring a správu pohledávek. Tuzemský faktoring je nabízený v regresní i bezregresní formě a záloha

je poskytnuta do výšky 90 % hodnoty postoupených pohledávek, nejpozději do 3 dnů. VÚB banka vede statistiky prodeje a inkasa faktur a pro dostatečnou informovanost zasílá spolu s fakturou také měsíční výpis z účtu, kde si klient může ověřit stav obchodů realizovaný prostřednictvím faktoringu. Podmínky poskytnutí u dalších druhů faktoringu, má banka obdobné a náklady uvádí faktoringový poplatek a úrokovou sazbu. Poplatek odráží náklady na administrativu a náklady na záruku před platební neschopností, tak jako u jiných poskytovatelů popsanych dříve. Výška poplatku je úměrná stupni rizika platební neschopnosti, celkovému objemu faktoringového prodeje, počtu postoupených faktur a jejich hodnotě a objemu reklamací. Úroková sazba je pak shodná se sazbou komerčních bank při poskytování krátkodobých úvěrů a počítá se jen z objemu financí, které byly v daném účetním období využity. (Všeobecná úverová banka, a.s., b. r.)

Z průzkumu, který byl mezi bankovními poskytovateli na Slovensku udělán byly zjištěny tyto dodatečné informace. Firma vhodná na faktoring u této bankovní instituce by měla splňovat následující podmínky:

- minimálně roční historie firmy (přičemž firma nesmí mít záporný vlastní kapitál),
- pravidelný dlouhodobý prodej na bázi opakovaných dodávek zboží nebo služeb,
- splatnost odkupovaných pohledávek víc jak 14 dnů,
- používání hladkých plateb,
- obrat prodeje za rok víc jak 350 tis. EUR s minimálně třemi zákazníky, kteří budou faktorováni.

V případě, že by nebyla některá podmínka splněna, dá se navrhnout i individuální smlouva, ale je třeba počítat, že se individuální podmínky promítnou do nákladů faktoringu.

Pohledávky určené na faktoring pak nesmějí být založené, musí být převoditelné neboli postupitelné a faktoring je možný pouze s vědomostí dlužníka, tichý faktoring tedy VÚB banka neposkytuje. Nákladová složka je tvořena faktoringovým poplatkem a úrokem, jak již bylo uvedeno výše. Faktoringový poplatek se pohybuje ve výšce 0,3-1,5 % a úrok je navázaný na 1M EURIBOR a pohybuje v rozmezí 2-8 %.

8.3 Slovenská sporiteľňa, a.s.

Slovenská sporiteľňa poskytuje faktoring klientům s obratem nad 500 tis. eur a akceptuje pohledávky v době splatnosti do max 180 dní. Banka obratem proplácí dohodnutou část

hodnoty faktury, obvykle 90 % a přebere zároveň správu pohledávek. Součástí poskytnutých faktoringových služeb je i vymáhání zaplacení pohledávek po splatnosti, čímž klient dostane úlevu od nákladů, které by jinak musel vynaložit v tomto směru.

V nabídce banky se nachází již tradiční regresní a bezregresní forma faktoringu, bezregresní pak navíc s nebo bez spoluúčasti, faktoring tuzemský, exportní a reverzní a správa pohledávek. Banka si už typicky účtuje odměnu za poskytnutou službu v podobě úroku a poplatku. Struktura poplatku není odlišná od jiných poskytovatelů a úrok se pohybuje na srovnatelné úrovni jiných krátkodobých úvěrů. (Slovenská sporiteľňa, a.s., © 2002–2024)

Osobním průzkumem bank bylo zjištěno, že Slovenská sporiteľňa přistupuje ke každému jednomu klientovi individuálně, přičemž nezáleží, zda je klient na trhu půl roku nebo 5 let. Důležitým parametrem pro možnost využít faktoring je mít odběratele s dobrou platební morálkou a odpovídající objem pohledávek a roční obrat. V případě žádosti o bezregresní faktoring se spoluúčastí 10 % jsou poplatky následovné:

- poplatek za dokument – 1 EUR
- zpracovatelský poplatek – 500 EUR
- poplatek za prověření – 50 EUR jednorázově
- poplatek za analýzu dalšího nového zákazníka – 50 EUR
- poplatek za e-faktoring – 10 EUR měsíčně.

Cena faktoringu je složena ze dvou složek, faktoringový poplatek 0,3 % z nominální hodnoty pohledávky a úroková sazba. Úroková sazba je pak odvozená od 1M EURIBOR (v případě záporného EUROBOR-u je stanovena 0) plus pohyblivá % úroková sazba podle momentální situaci na trhu.

8.4 Tatra banka, a.s.

Hned v úvodu bylo překvapením, že Tatra banka má uvedeno na svých stránkách, že své pohledávky svěříte do nejodbornějších ruk, ale čísla o předfinancovaných pohledávkách, aby mohl klient získat alespoň přehled o velikosti banky, mají téměř 7 let staré. Jediné dohledatelné informace jsou s odkazem do roku 2017 a uvádí, že měli v tomto roku předfinancovali pohledávky v objemu 388 mil. eur, což je o 15 mil. víc než v roce 2016. Podíl regresního a bezregresního faktoringu pak mají rovnoměrně 50 na 50.

Co se samotné banky týká, jedná se o první soukromou banku na Slovensku založenou v roce 1990, která získala víc jak 300 ocenění od 30 vyhlášovatelů. Jsou součástí nejsilnější rakouské bankové skupiny EBI Group a můžou se zařadit mezi lídry slovenského trhu v oblasti asset management, firemního a soukromého bankovníctví.

Tatra banka nabízí pouze tuzemský faktoring ve formě regresní i bezregresní. Podmínky pro možnost financování tímto způsobem mají stanoveny čtyři – faktury se splatností minimálně 14 dní, používání hladkých plateb k úhradám, obrat alespoň 300 tis. ročně a alespoň 2 uzavřené účetní období. Součástí žádosti o faktoring je pak vyplněný dotazník, kopie smlouvy s odběratelem a zodpovězení pár doplňujících otázek. Výhodou je, pokud máte pojištěny pohledávky a tuto smlouvu doložíte. Ceník služeb mají pouze na vyžádání na kterémkoliv firemním oddělení. (Tatra banka, a. s., © 2024)

Průzkumem bylo zjištěno, že tato bankovní instituce má hodně individuální přístup a zajímavostí je, že mají faktoringovou výjimku. Faktoring nemůže využít subjekt, jehož předmět podnikání, nebo postoupené pohledávky určené na faktoring nemůžou být ze zemědělského, polnohospodářského nebo živočišného původu. Též zamítnou financování začínající společnosti, není možná ani individuální nabídka. Ceník faktoringových služeb nebyl ani po vyžádání získán a celou dobu se banka odkazovala spíše na interní předpisy a individuální přístup nastavení cen v případě žádosti o faktoring.

8.5 Československá obchodná banka, a.s.

Každý by předpokládal, že služby nabízené ČSOB bankou budou až na pár odlišností identické se „sestrou“ z Česka. Opak je ale pravdou, Slovenská strana je totiž zaměřená především na bezregresní tuzemský faktoring. Odkoupené pohledávky dokážou profinancovat do 90 % finančních prostředků uvedených na faktuře, doplatek pak klasicky po uhrazení odběratelem. Klientem se pak může stát společnost s podnikatelskou činností minimálně 12 měsíců, s očekávaným ročním obratem nad 500 tis. eur a splatností faktor 30 až 120 dní. Výhody, v případě zvolení si ČSOB banky jako partnera pro faktoring, uvádí prověření bonity klienta s jeho platební disciplínou, pojištění pohledávek před rizikem nezaplacení a správu pohledávek. (ČSOB, © 2024)

Vlastním průzkumem pak bylo zjištěno podmínky, pro koho je faktoring určen, jako i nákladová složka faktoringu. Faktoring od této bankovní instituce je vhodný především pro firmy které:

- poskytující platební podmínky na fakturách 30 až 90 dní,
- se snaží snížit nebo odstranit riziko platební neschopnosti svých odběratelů, anebo mají zájem ověřit bonitnost a platební zkušenosti svých odběratelů,
- jsou v stádiu dynamického růstu, nebo k němu mají předpoklad,
- řeší významné sezónní výkyvy prodeje a nerovnoměrnou potřebu financování,
- mají zájem redukovat vlastní náklady vyčleněním některých svých činností, které nesouvisí s podnikáním, tedy využít tzv. outsorsingu a to například na správu a inkaso pohledávek,
- se nacházejí v období těsně po převzetí nebo odkoupení novým vlastníkem,
- nemají možnost získání tradičního bankovního úvěru,
- začínající společnosti,
- řeší problém finanční likvidity.

ČSOB banka navíc poskytuje asi nejvíce individuální přístup ze všech uvedených slovenských poskytovatelů. Je nakloněna vyhotovit individuální nabídku téměř pro každého žadatele. Nákladová složka je pak už tradičně složena z faktoringového poplatku, který je v průměru 0,5 % a úrokové sazby okolo 2 % + EURIBOR. Vstupní ani jiné poplatky u tohoto poskytovatele nenajdeme.

8.6 Shrnutí poskytovatelů faktoringu na slovenském trhu

Slovenský trh s poskytovateli faktoringu není obsáhlý jako český. Pro analýzu byly vybrány 4 největší banky, které na Slovensku aktuálně působí a jeden nebankovní subjekt, jehož služby v minulosti slovenská společnost XYZ, s.r.o. využívala. Jelikož už během základní analýzy a osobním průzkumem bylo zjištěno, že by zvolená společnost XYZ, s.r.o. nezískala faktoring u Tatra banka, a.s., byla tato banka vyřazena z dalších analýz. Podmínky ostatních poskytovatelů byly pro přehlednost zaneseny do tabulky. Zaměřeno bylo především na typ poskytovaného faktoringu, nákladovou část případně zda je potřeba počítat s dalšími poplatky. Posuzován byl ve všech případech především tuzemský faktoring, z důvodu, že s tímto typem bude následně pracováno v projektové části.

Tabulka 13 Srovnání základních parametrů slovenských poskytovatelů

Poskytovatel	Typ faktoringu	Faktoringový náklad	Ostatní poplatky
Zinc Biz a.s.	bezregresní, zjevný	1-5 % z hodnoty faktur	NE
VÚB, a.s.	regresní i bezregresní, pouze zjevný	poplatek 0,3-1,5 % + úroková sazba navázaná na 1M EURIBOR (2-8 %)	NE
Slovenská sporiteľňa, a.s.	bezregresní se spoluúčastí 10 %	poplatek 0,3 %, úroková sazba odvozená od 1M EURIBOR + pohyblivá % úroková sazba	ANO
Československá obchodná banka, a.s.	bezregresní s pojištěním	poplatek 0,5 %, úroková sazba okolo 2 % + EURIBOR	NE

Všichni zvolení poskytovatelé poskytují tuzemský bezregresní faktoring, Slovenská spořitelna si pak účtuje navíc za tento typ spoluúčast 10 % a ČSOB banka vyžaduje pojištění postoupených pohledávek. Nákladově se poskytovatelé pohybují zhruba na stejné úrovni. S poplatky navíc je potřeba počítat jen u Slovenské spořitelny, která si účtuje zpracovatelský poplatek 500 EUR, poplatek za dokument 1 EUR, poplatek za prověření 50 EUR a poplatek za e-faktoring 10 EUR měsíčně. Poplatky navíc jsou pak důvod, proč byla Slovenská spořitelna vyřazena z další analýzy v projektové části.

9 ANALÝZA SLOVENSKE SPOLEČNOSTI

Pro tuto práci bude i na slovenské straně použit neutrální název společnosti, XYZ, s.r.o., z důvodu, že si to společnost nepřejde. Ostatní použité informace jako finanční hodnoty, odběratelé, informace o fungování podniku jsou dle skutečnosti.

I když společnost XYZ, s.r.o. vnikla v srpnu 2021 a svou činnost začala provozovat až koncem roku, sídlo společnosti se nachází v Beckově, hlavní předmět podnikání je maloobchod s potravinami v specializovaných prodejnách. Konkrétně jde pak o maloobchod v oblasti obchodu s vejci a nově od roku 2024 i sýry. Společnost má odběratele především z řad obchodních řetězců a potravinářského průmyslu. Celkový počet odběratelů je 23, přičemž zboží je společnosti XYZ, s.r.o. dodáváno především od 3 farem, působících na Slovensku. Svou činnost poskytuje především na tuzemském trhu s výjimečnými obchody do České republiky. Společnost je rodinného charakteru a momentálně již nemá zaměstnance. Obchodní činnost si řeší sama jednatelka za pomoci manžela, který zároveň řeší manuální činnosti, které je ve firmě potřeba udělat. Jde především o překládání a práce se zbožím.

Jelikož struktura finančních výkazů na Slovensku je odlišná od struktury v Česku, byly data přeneseny do výkazů platných v České republice, tak aby nebyla narušena vypovídající hodnota těchto informací.

Tabulka 14 Rozvaha společnosti XYZ, s.r.o. (v EUR)

	2022	2023
Aktiva	780 378	927 460
Stálá aktiva	0	0
Oběžná aktiva	780 378	927 460
Zásoby	0	11 300
Pohledávky	744 444	864 028
Peněžní prostředky	35 934	52 132
Pasiva	780 878	927 460
Vlastní kapitál	21 573	70 173
Základní kapitál	5 000	5 000
Ážio a kapitálové fondy	500	500
VH minulých let	7 979	16 073
VH běžného období	8 094	48 600
Cizí zdroje	759 305	857 287
Závazky	759 305	857 287
Dlouhodobé závazky	147 787	61 892
Krátkodobé závazky	611 518	795 392

Po prozkoumání rozvahy uvedené v tabulce 14 lze identifikovat specifickou majetkovou strukturu podniku. Společnost XYZ, s.r.o. totiž nevlastní žádný dlouhodobý majetek, je to z toho důvodu, že společnost byla od samého počátku založena pouze pro účely nákupu a prodeje zboží a všechny doplňkové služby s tím spojené byly vždy využívány externě formou outsorsingu. Jednatelka totiž disponuje obchodními podíly v dalších dvou společnostech z toho jedna vlastní velký komplex nemovitostí. Prostory k překládce nebo případnému přeskladnění zboží si tedy pronajímá z tohoto závisle spřízněného podniku. Zároveň i přepravu zboží využívá od externí společnosti, takže nevlastní žádná motorová vozidla. Jediný majetek, který společnost vlastní je drobného charakteru a jde o vysokozdvizné a paletové vozíky. Veškerý majetek, který společnost tedy má jsou pohledávky a finanční prostředky. Zásoby zboží společnost má pouze na přelomu roku, kdy nestihla vyexpedovat všechno zboží, které nakoupila ke konci roku a drobné zásoby obalového materiálu.

Majetkové struktře odpovídá i způsob financování majetku, tedy strana pasiv v rozvaze. Ve vlastním kapitálu kromě základního kapitálu a výsledků hospodaření nenalezneme nic, vše je nasměřováno do cizích zdrojů. Největší část cizího kapitálu je pak tvořen krátkodobými zdroji z důvodu, že podnik využívá nejčastěji obchodně dodavatelské vztahy. V dlouhodobých závazcích pak nalezneme půjčku od jednatelky a provozní úvěr, který si společnost vzala v roce 2022.

Tabulka 15 Náklady a výnosy společnosti XYZ, s.r.o. (v EUR)

	2022	2023
Náklady	4 278 506	8 369 353
Výkonová spotřeba	3 429 202	7 522 422
Spotřeba materiálu	20 934	848 289
Zboží	2 904 889	6 624 492
Služby	503 379	49 641
Osobní náklady	5 892	2 518
Ostatní provozní náklady	824 728	839 563
Nákladové úroky	1 986	642
Ostatní finanční náklady	16 698	4 208
Výnosy	4 290 078	8 430 104
Tržby z prodeje výrobků a služeb	240 000	60 000
Tržby z prodeje zboží	3 194 798	7 530 267
Ostatní provozní výnosy	855 280	839 837

Z tabulky 15 lze vyčíst, že největší náklady a zároveň výnosy má společnost právě z nákupu a prodeje zboží. Tato skutečnost zároveň odpovídá údajům z rozvahy. Největšími položkami v rozvaze jsou totiž pohledávky a závazky, což je možné blíže vidět v tabulce 14. Výkonová spotřeba tvoří 89 % všech nákladů a také tržby z prodeje zboží tvoří stejné procento ze všech výnosů. Ostatní provozní náklady a výnosy obsahují výši postoupených pohledávek přes faktoring, dokud společnost tyto služby ještě využívala. Tržby z prodeje výrobků a služeb pak obsahují případně přefakturace dopravy, které společnost XYZ, s.r.o. zprostředkovala pro své zákazníky v případě potřeby. Důvod poklesu osobních nákladů je, že jednatelka se v půlce roku 2023 rozhodla pobírat odměnu z jiné společnosti, takže společnost XYZ, s.r.o. zůstala úplně bez zaměstnanců.

9.1 Aktuální situace společnosti z pohledu faktoringu

Jelikož si charakter podnikání této společnosti vyžaduje držbu vysoké hodnoty finančních prostředků využívala firma faktoring již v minulosti. Konkrétně pak od společnosti Zinc Biz a.s. s kterou byla navázána spolupráce téměř po půl roce své podnikatelské činnosti. I když měla společnost XYZ, s.r.o. velmi malou historii, podařilo se vyjednat následovné podmínky:

- zjevný faktoring s uvedením účtu společnosti Zinc Biz a.s. na fakturu,
- vystavená faktura bude odeslána na odběratele a zároveň na faktor,
- dle předložené vystavené faktury byla poskytnuta 80% zálohy nejpozději do 24 hodin,
- po vyplacení postoupené pohledávky bylo doplaceno 18 % z hodnoty faktury a zároveň společnosti XYZ, s.r.o. zaslána faktura, která obsahovala faktoringový poplatek 2 %.

Jelikož společnost XYZ, s.r.o. měla začátkem roku 2023 vícero daňových kontrol, z kterých bylo vyčísleno předběžné opatření ve větších sumách, rozhodla se jednatelka po domluvě se společností Zinc Biz a.s. dočasně faktoringovou spoluprací ukončit. Toto rozhodnutí bylo čistě z preventivních důvodů, kdy i společnost Zinc Biz a.s. naznačila mírné znepokojení a obavy ze vzniknuté situace. Po menší restrukturalizaci podniku, která nastala na přelomu roku 2023 a 2024, se chce společnost k tomuto způsobu financování opět navrátit.

Pro celkovou představu o tržbách, množství faktur a průměrné výši jedné pohledávky byla sestavena tabulka s údaji za poslední 2 roky. Byly vyloučeny faktury za dopravu, protože

tyto faktury v minulosti nebyli ani v budoucnu nebudou předmětem faktoringu. S údaji pak bude dále pracováno.

Tabulka 16 Průměrná výše pohledávky za rok 2022 a 2023

	2022	2023
Tržby z prodeje zboží	3 194 798	7 530 267
Počet faktur za rok v souvislosti se zbožím	1 996	2 798
Průměrná výše pohledávky	1 600	2 691

Společnost XYZ, s.r.o. své tržby meziročně víc jak zdvojnásobila, přičemž vystavila o tisíc faktur víc a průměrná výše pohledávky se také zvýšila o tisíc EUR. Společnost v minulosti využívala faktoring u 18 odběratelů, přičemž stejnou strukturu chce dodržet i nyní při navrácení se k tomuto druhu alternativního financování. Jak bylo již dříve uvedeno odběratelé jsou především velké obchodní řetězce a firmy z potravinářského průmyslu, které zboží živočišného původu dále zpracovávají. Platební morálka všech odběratelů je velmi dobrá a společnost XYZ, s.r.o. z tohoto důvodu poskytuje splatnost faktur 14 dnů, jen u dvou odběratelů je splatnost 30 dnů. Nastavení splatnosti odběratelských faktur je nastaveno záměrně na tento počet dní, protože farmy, od kterých společnost odebírá zboží dala splatnost dodavatelských faktur 20 dnů. Společnost XYZ, s.r.o. chce dostát svým závazkům v termínu bez finančních těžkostí nebo nutnosti volby využívat jiné alternativní zdroje pro získání finančních prostředků, jako je například kontokorent nebo další provozní úvěr.

V případě že bychom vycházeli z údajů roku 2023, objem postoupených pohledávek by byl v hodnotě 5 909 436 EUR. Tato hodnota byla vypočítána následovně:

- 2 798 faktur za rok na 23 dodavatelů = 122 faktur na jednoho odběratele za rok,
- průměrná hodnota pohledávky je 2 691 EUR, což při 122 fakturách za rok představuje hodnotu 328 302 EUR pohledávka za rok na jednoho odběratele,
- při informaci, že postoupeny byli pohledávky pouze za 18 odběrateli, vychází hodnota celkových postoupených pohledávek za rok 5 909 436 EUR.

10 ZHODNOCENÍ FAKTORINGOVÉ SITUACE A NÁVRH ŘEŠENÍ PRO SLOVENSKOU SPOLEČNOST

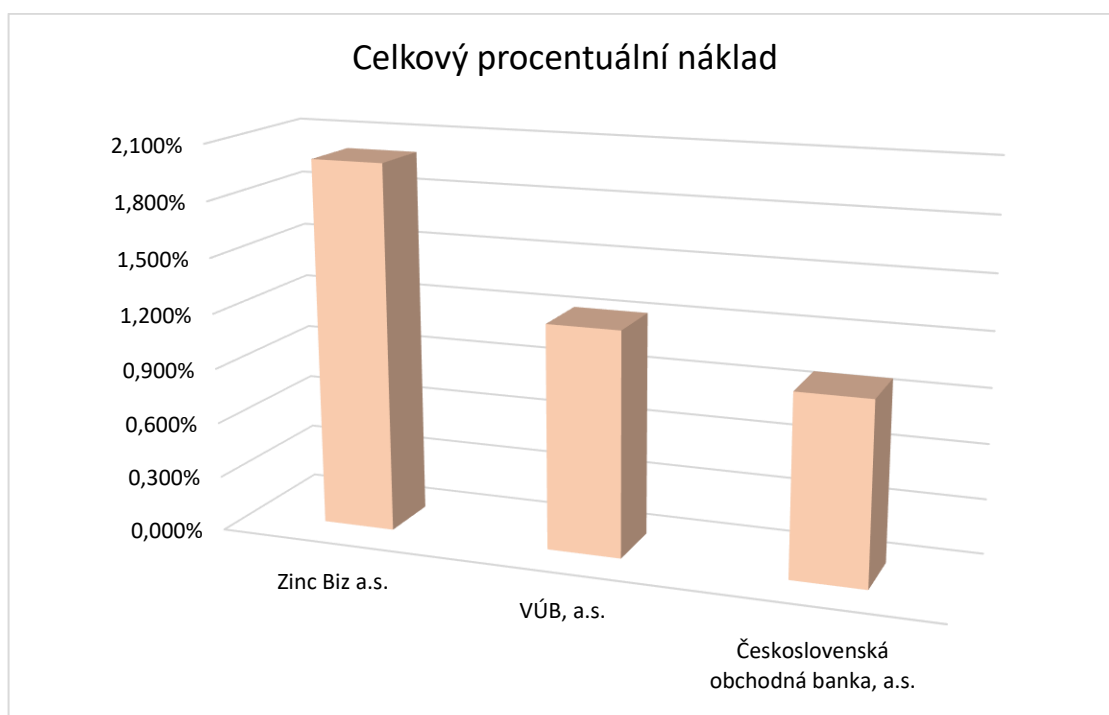
Společnost XYZ, s.r.o. má ideální podmínky pro získání faktoringu. Dosahuje vysoké obraty, má vícero spolehlivých odběratelů a dostatečně velký objem pohledávek. Slovenský trh není až tak velmi přehlcen poskytovateli tohoto druhu financování, a proto byly zjišťovány informace celkem u 5 poskytovatelů, kteří by vyhovovali parametrům zvolené společnosti. Vybrání byli 4 bankovní a jeden nebankovní subjekt. Zinc Biz a.s. jako jediný vybraný nebankovní poskytovatel byl do analýzy zahrnut především z důvodu, že společnost XYZ, s.r.o. s tímto subjektem už spolupracovala a poskytovatel dokázal společnosti nabídnout výhodné podmínky pro odkup pohledávek (podmínky spolupráce byli podrobněji popsány v podkapitole 9.1). Z bankovních poskytovatelů byla hned po prvotní analýze vyřazena Tatra banka, a.s. a to z toho důvodu, že tato banka má ve faktoringových výlukách uvedeno, že neposkytují tento druh služeb společností, které obchodují se zbožím živočišného původu nebo podnikají v zemědělské a polnohospodářské oblasti. Tato informace byla dost podstatná, jelikož společnost XYZ, s.r.o. má u této banky svůj podnikatelský účet. V případě, že by banka nabízela výhodné podmínky faktoringu byla by téměř s jistotou zaslána žádost nejdříve této bance. Mohla by totiž nastat situace, že by faktoring byl o něco rychleji schválen, protože Tatra banka má k dispozici přehled o finančních tocích společnosti XYZ, s.r.o.. Při další analýze byla vyloučena Slovenská sporiteľňa, a.s. a to především z důvodu, že tato banka účtuje téměř za každou aktivitu spojenou s faktoringem poplatky navíc. Vstupní náklady by se tedy dost prodražily a při žádosti o posouzení dalšího odběratele, který by společnost případně chtěla přibrat do faktoringového procesu by platila další poplatky. Do poslední části analýzy tedy byly vybrány Zinc Biz a.s., VÚB, a.s. a Československá obchodná banka, a.s..

Bylo zjištěno, že každý z 3 poskytovatelů, kteří k finálnímu posouzení zůstali přistupují ke klientovi, pokud možno individuálně a snaží se poskytnout co nejvýhodnější podmínky a ceny. Z tohoto důvodu byly pro orientační výpočty nákladů na faktoring využity účetní data společnosti XYZ, s.r.o. z roku 2023.

Tabulka 17 Parametry vybraných poskytovatelů

Poskytovatel	% výška zálohy	Celkový % zvolený náklad
Zinc Biz a.s.	80%	2,000%
VÚB, a.s.	90%	1,221%
Československá obchodná banka, a.s.	90%	0,988%

Do tabulky 17 byly zpracovány základní parametry vybraných poskytovatelů, které jsou více popsány a vysvětleny v následující části práce. Procentuální náklad byl zvolený na základě informací z minulosti a případně vypočítán průměrem ze zjištěných hodnot konkrétního poskytovatele.

Graf 4 Procentní náklad na faktoring

Využívané procenta nákladů byla přenesena i do grafické podoby. V grafu 4 lze pak vidět, že procentní sazba, použitá pro výpočet nákladů na faktoring dosahuje u bankovních poskytovatelů poloviční hodnoty oproti nebankovnímu poskytovateli Zinc Biz a.s.. Tato skutečnost doplňuje již dříve uvedenou informaci, že banky poskytují znatelně levnější služby než nebankovní společnosti.

Zinc Biz a.s.

Společnost poskytuje tuzemský bezregresní faktoring, kdy chtějí, aby odběratel věděl o postoupení a platil rovno na účet poskytovatele faktoringu. Jde tedy o zjevnou formu faktoringu. Požadavek je, aby obrat postoupených pohledávek na 1 odběratele byl alespoň 10 tis. EUR. Společnost XYZ, s.r.o. tedy podmínky pro faktoring stále splňuje a mohla by si o něj klidně znovu zažádat.

V minulosti byla poskytnuta záloha 80 % hodnoty faktury s doplatkem 18 % po úhradě odběratele. Poplatek tedy vycházel a byl i smluvně dojednan na 2 % z postoupené pohledávky. Je předpokládáno, že při opětovném navázání spolupráce by byly podmínky zachovány, případně by byly nabídnuty o něco výhodnější.

Při průměrné výšce pohledávky 2 691 EUR by společnost XYZ, s.r.o. získala do 24 hodin zálohu 2 152,8 EUR, nejpozději do 14 dnů doplatek 484,38 EUR a náklad by tak byl ve výšce 53,82 EUR na jednu postoupenou pohledávku. Při objemu 2 196 postoupených pohledávek za rok, jak bylo dříve vypočítáno, by byl celkový roční náklad 118 188,72 EUR.

VÚB, a.s.

VÚB banka poskytuje tuzemský regresní i bezregresní faktoring vždy jen ve zjevné variantě. Podmínky, které vyžaduje pro možnost využívání faktoringových služeb jsou minimálně roční historie podnikání, pravidelný prodej zboží na opakující se bázi, využívání hladké platby, splatnost faktury minimálně 14 dnů a roční obrat 350 tis. EUR a větší s minimálně 3 zákazníky. Společnost XYZ, s.r.o. tedy nastavené podmínky splňuje a je předpoklad, že by banka navrhla nějakou faktoringovou nabídku.

Banka dokáže poskytnout až 90% zálohu za náklady 0,3-1,5 % poplatek + úrok navázaný na 1M EURIBOR, který se pohybuje v rozmezí 2-8 %. Momentální sazba 1M EURIBOR je na hodnotě 3,856 % p.a., což odpovídá 0,321 % m.a. a poplatek byl individuálně stanoven průměrem z uvedeného rozpětí na hodnotu 0,9 %. Celkový odhadovaný náklad na jednu postoupenou pohledávku by tedy byl 1,221 %.

Při průměrné výšce pohledávky 2 691 EUR by společnost XYZ, s.r.o. získala do 3 dnů zálohu 2 421,9 EUR při nákladu ve výšce 32,86 EUR na jednu postoupenou pohledávku. Opět při objemu 2 196 postoupených pohledávek za rok, by byl celkový roční náklad 72 160,56 EUR.

Československá obchodná banka, a.s.

Pro navázání spolupráce banka vyžaduje alespoň rok činnosti, obrat od 500 tis. EUR a splatnost postoupených pohledávek 30 až 90 dní. Bohužel skrz tuto podmínku by společnost XYZ, s.r.o. nejspíše faktoringovou nabídku nedostala. Na druhou stranu při provedeném bankovním průzkumu bylo zjištěno, že tato banka má velmi pro klientský přístup a snaží se vyjít vstříc téměř každému žadateli. Proto budou parametry propočítány i u tohoto poskytovatele s přihlédnutím na tuto okolnost a zvoleny budou trochu vyšší procenta u nákladů.

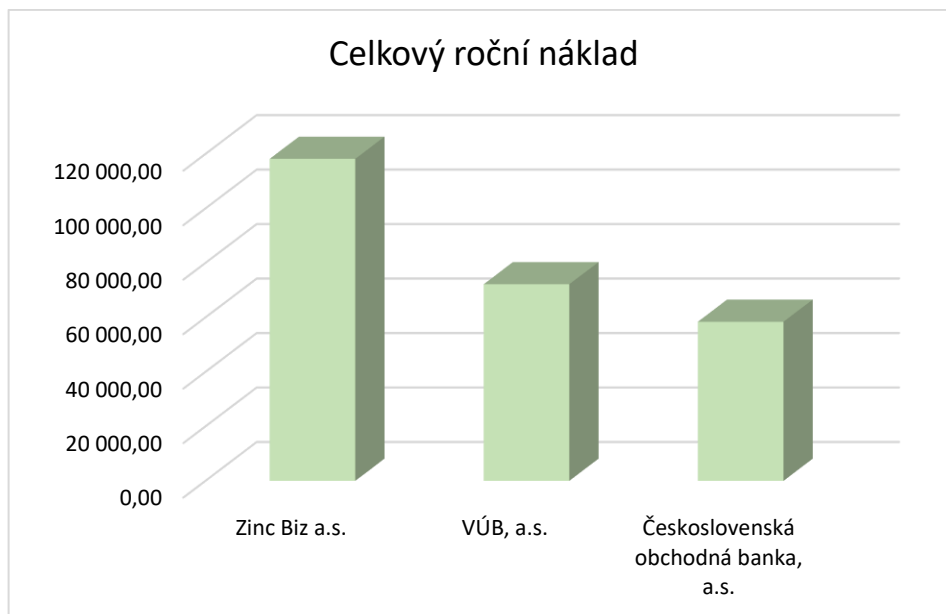
Banka jinak poskytuje zálohu 90 % hodnoty na faktuře s doplatkem po úhradě sumy od odběratele. V případě zvolení si této banky jako partnera pro faktoring je potřebné počítat s nákladem na pojištění pohledávek a mimo to poplatek 0,5 %, úroková sazba okolo 2 % + EURIBOR. Sečtením úrokové sazby + EURIBOR dostaneme úrokovou sazbu 5,856 % p.a., což odpovídá 0,488 % m.a., celkový náklad by tedy byl 0,988 % z hodnoty postoupené faktury měsíčně.

Stejně jako v předešlém případě by tedy společnost XYZ, s.r.o. získala zálohu 2 421,9 EUR při nákladu 26,59 EUR na postoupenou pohledávku a roční náklad by byl 58 391,64 EUR + pojištění pohledávek.

Tabulka 18 Srovnání ročních nákladů na faktoring

Poskytovatel	Výška zálohy	Náklad na postoupenou pohledávku	Počet postoupených pohledávek	Celkový roční náklad
Zinc Biz a.s.	2 152,80	53,82	2 196	118 188,72
VÚB, a.s.	2 421,90	32,86	2 196	72 160,56
Československá obchodná banka, a.s.	2 421,90	26,59	2 196	58 391,64

V tabulce 18 lze lehce porovnat nákladovou službu faktoringu od jednotlivých vybraných poskytovatelů. Nejlépe vychází faktoring od ČSOB banky i když je potřebné počítat navíc s pojištěním pohledávek. Bohužel není jisté, zda by tato banka vyhotovila nabídku, z důvodu nesplnění jedné podmínky, kterou banka stanovila. Na druhou stranu, v případě, že by společnost XYZ, s.r.o. získala faktoring, mohla by splatnost svých pohledávek prodloužit na požadovaných 30 dnů, protože by díky tomu dostala 90 % pohledávek do pár dnů a neovlivnilo by to tedy platební schopnost v případě dodavatelských faktur.

Graf 5 Celkový roční náklad na faktoring

Výsledky celkových nákladů na faktoring z tabulky 18 byly zaneseny i do grafu, kde jde rozdíl v hodnotě nákladů mnohem více patrný. V grafu 5 pak můžeme vidět, že nebankovní poskytovatel Zinc Biz a.s. má téměř o polovinu vyšší náklady než VÚB a ČSOB banka.

Společnosti XYZ s.r.o. byl předložen propočet odhadovaných nákladů na faktoring sestavený na základě finančních výkazů za rok 2023. Byli s firmou prodiskutovány pozitiva a negativa jednotlivých poskytovatelů a bylo doporučeno zaslat poptávkový formulář nejdříve do Československé obchodní banky a VÚB banky, porovnat tyto dvě nabídky jednak mezi sebou, a i s předloženým odhadovaným propočtem pro Zinc Biz a.s. a teprve v případě, že by nedostali nabídku od bank, nebo navrhnutá nabídka byla nevýhodná navázat spolupráci opět ze společností Zinc Biz a.s..

11 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část je věnována analýze trhu, vybraným společnostem a na základě zjištěných informací, pak navržení správného řešení pro vybrané společnosti. První 3 kapitoly této části práce byli věnovány českému trhu a české společnosti. Jelikož je český trh bohatý na subjekty, které faktoring poskytují, a navíc se třemi subjekty již zvolená česká společnost spolupracovala nebo spolupracuje, bylo velmi těžké vybrat takové společnosti, které by byli pro vybraný podnik zajímavé jednak poskytnutými službami a jednak cenou za tyto služby. Prvotní analýza českého trhu pak byla směřována především na správný výběr společností, které poskytují potřebný druh faktoringu – tuzemský a exportní a pohybují se, pokud možno v silniční dopravě nad 7,5 tuny. Kritériím vyhovovalo celkově 5 bankovních a 3 nebankovní subjekty. Důkladnější analýzou pak bylo upuštěno od nebankovních společností především z důvodu vyšší ceny faktoringu, než poskytují banky. Z bank pak podle průběžných propočtů vychází nejlépe UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia, a.s., která byla vybrána české společnosti i v části návrhu řešení. Jelikož momentálně vybraná česká společnost využívá faktoringu od ČSOB Factoring, a.s. byla alternativa od UniCredit bank doporučena alespoň na té úrovni aby zkusila požádat o nabídku, aby zjistila jaké podmínky by jí banka dokázala poskytnout. Momentální faktoringové řešení, které společnost využívá, se jeví jako adekvátní, zejména vzhledem k tomu, že jsou nastaveny individuální odběratelské limity pro každého odběratele namísto jednoho celkového limitu na objem pohledávek. V případě, že by se společnost rozhodla nepřecházet na jiného poskytovatele, může být toto rozhodnutí považováno za strategicky vhodné.

Druhá polovina, a zároveň další 3 kapitoly jsou věnovány slovenskému trhu. Slovenský trh na rozdíl od toho českého nenabízí takové množství společností a bank, které se zabývají tímto druhem financování. Proto bylo velmi těžké vybrat správné poskytovatele faktoringu, tak aby se se zjištěnými informacemi dalo dále pracovat, a hlavně byli parametrově vhodné pro vybranou slovenskou společnost. Výběrovým kritériím pak vyhovovali 4 bankovní a 1 nebankovní poskytovatel. Důkladnější analýzou pak bylo zjištěno, že jedna banka skrze své nastavené podmínky nedokáže nabídnout jakýkoliv druh spolupráce vybrané slovenské společnosti. Další banka, pak neodpovídala cenou za faktoring, a proto do finálních propočtů a analýzy zůstali 1 nebankovní a 2 bankovní poskytovatelé. Návrh řešení pro vybranou slovenskou společnost pak obsahoval doporučení vyžádat si nabídku od ČSOB a VÚB banky, ty pak porovnat s nabídkou nebankovního poskytovatele a po propočtení skutečných nákladů dle předložených nabídek se pak rozhodnout pro toho cenově nejvýhodnějšího.

ZÁVĚR

Boj o postavení a určité místo na trhu nesvádí pouze podniky mezi sebou ale i bankovní instituce. Každý poskytovatel se snaží na straně jedné nabídnout kvalitní výrobky a služby, za výhodnou cenu pro své zákazníky ale na straně druhé nastavit takové ceny, aby dosahoval zisku, zvyšoval svou ekonomickou hodnotu a upevnil své místo na trhu. Zákazník tak získává širokou nabídku na trhu, kdy si může vybrat podle svým potřeb.

Český trh s faktoringem je oproti tomu Slovenskému obsáhlejší, nalezneme na něm mnohem více bankovních ale především nebankovních poskytovatelů faktoringu. Každá společnost se pak od ostatních liší škálou poskytovaných služeb jako i svými podmínkami, a především cenou za tyto služby. Mnohdy se subjekty od ostatních odlišují svým zaměřením se na určitou oblast trhu, čímž si zajistí alespoň dočasnou konkurenční výhodu. Jelikož se ale faktoring stává čím dál víc běžnou součástí financování provozní části podniku, je trh v oblasti postoupení pohledávek ještě stále velkým lákadlem pro vstup nových organizací.

Hlavním cílem diplomové práce bylo posouzení a případné navržení změny využívaného faktoringu u české společnosti a navržení vhodného partnera v oblasti faktoringu pro slovenskou společnost. Důvodem bylo především prověření situace pro českou společnost, zda momentálně využívané služby nelze využívat od jiného poskytovatele za výhodnějších podmínek. U slovenské společnosti, pak především výběr správného obchodního partnera v oblasti faktoringu, protože jde momentálně tyto služby opětovně využívat.

Analýzou trhu České a Slovenské republiky, zaměřené na faktoring, bylo zjištěno, kdo tyto služby poskytuje, za jakých podmínek, za jakou cenu a jaké kritéria musí společnost při žádosti o faktoring splňovat. V případě nedostatku informací pro posouzení bylo využito osobního průzkumu u slovenských bank, čímž byli získány i vstupní dokumenty k posouzení možnosti odkupu pohledávek. V projektové části diplomové práce bylo úkolem posoudit momentálně využívaný faktoring českou společností, zda jsou podmínky výhodné a případně jak by se dala situace ještě více vylepšit. Slovenské společnosti pak navrhnout, které instituci má podat žádost o posouzení odkoupení pohledávek za, pokud možno nejvýhodnějších podmínek.

Výsledky práce jako analýza a nákladové propočty jednotlivých poskytovatelů byli osobně odprezentováni jednatelům společností. Tato práce bude zároveň zjednodušeným manuálem pro mě i mé kolegy v případě, že budou potřebovat rychle získat ucelené informace v oblasti faktoringu jako alternativního způsobu financování.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

4trans, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.4trans.cz/> [cit. 2024-03-30].

A win-win form of funding; financing economic growth while ensuring financial stability, © 2024. Online. EU Federation. Dostupné z: <https://euf.eu.com/industry-overview/introduction/a-win-win-form-of-funding-financing-economic-growth-while-ensuring-financial-stability.html> [cit. 2024-03-18].

About FCI, b. r.. Online. FCI. Dostupné z: <https://fci.nl/en/about-fci> [cit. 2024-03-29].

BAŘINOVÁ, Dagmar a VOZŇÁKOVÁ, Iveta, 2007. Pohledávky: právně, daňově, účetně. 3., rozš. vyd. Finance pro praxi. Praha: Grada. ISBN 9788024718163.

BELÁS, Jaroslav, 2013. Finanční trhy, bankovníctví, pojišťovnictví. Žilina: Georg. ISBN 9788081540240.

BHOGAL, T. a TRIVEDI, A., 2019. International Trade Finance: Finance and Capital Markets Series. Online. Cham. Palgrave Macmillan. ISBN 978-3-030-24540-5. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-24540-5>

Bibby Financial Services, b. r.. Online. Dostupné z: <https://www.bibbyfinancialservices.cz/> [cit. 2024-03-29].

BOHÁČKOVÁ, Švábová, 2022. Průvodce věřitele: praktické a přehledné postupy. Grada. ISBN 978-80-271-1228-9. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/pruvodce-veritele-10926/>

BREALEY, Richard A.; MYERS, Stewart C. a ALLEN, Franklin, 2020. Principles of corporate finance. 13th ed. The McGraw-Hill/Irwin series in finance, insurance, and real estate. New York, NY: McGraw-Hill. ISBN 978-1-260-56555-3.

ČSOB Factoring, a.s., b. r.. Online. Dostupné z: <https://www.csobfactoring.cz/> [cit. 2024-03-29].

ČSOB, © 2024. Online. Dostupné z: https://www.csob.sk/podnikatelia-firmy/odkup-pohladavok?_gl=1*1yw2o5q*_up*MQ..*_ga*MTQwODkxNjI5OC4xNzExOTc5MTM2*_ga_2RXLPQN3W5*MTcxMTk3OTEzNS4xLjEuMTcxMTk3OTE4OC43LjAuMA.. [cit. 2024-03-31].

Factoring České spořitelny, a.s., © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.factoringcs.cz/cs/home/post-financing> [cit. 2024-03-29].

Factoring KB, a.s., © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.factoringkb.cz/> [cit. 2024-03-29].

Glossary and Translator. Online. EU Federation. © 2024. Dostupné z: <https://euf.eu.com/glossary-and-translator.html> [cit. 2024-03-01].

GOODDEN, John, 2023. The History of Factoring. Online. Invoice Finance. Dostupné z: <https://www.invoicefinance.news/the-history-of-factoring/> [cit. 2024-03-10].

IFaktoring.cz, © 2018. Online. Dostupné z: <https://ifaktoring.cz/> [cit. 2024-03-30].

IVAN, Brychta; MIROSLAV, Bulla; IVANA, Kuchařová; IVANA, Pilařová; YVETTA, Pšenková et al., 2023. Meritum Účetnictví podnikatelů 2023. Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-641-9. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/meritum-ucetnictvi-podnikatelu-2023-11823/>

KANTNEROVÁ, Liběna, 2016. Základy bankovníctví: teorie a praxe. Praha: C.H. Beck. ISBN 9788074005954.

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2018. Bankovníctví: základy bankovníctví. Prostějov: Computer Media. ISBN 9788074023057.

MÁČE, Miroslav, 2006. Platební styk: klasický a elektronický. Osobní a rodinné finance. Praha: Grada. ISBN 80-247-1725-5.

MACHKOVÁ, Hana; ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a SATO, Alexej, 2014. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4874-0.

MAREŠ, David, 2017. Nové trendy ve financích a ekonomice. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788075529206.

MARTINOVÁ, Lenka. Typy a druhy faktoringu, forfaitingu, funkcie, ciele, využitie, rozdiely. Online. Daňové centrum. 2013. Dostupné z: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/Factoring-a-forfaiting-z-danoveho-a-uctovneho-aspektu-Typy-a-druhy-factoringu-forfaitingu-funkcie-ciele-vyuzitie-rozdiely.htm> [cit. 2024-03-11].

MELUZÍN, Tomáš a ZEMAN, Václav, 2018. Bankovní produkty a služby. 2. aktualizované a doplněné vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-214-5678-5.

MISHKIN, Frederic S., 2019. The economics of money, banking and financial markets. Twelfth edition, Global edition. The Pearson series in economics. Harlow, England: Pearson. ISBN 978-1-292-26885-9.

PAVELKOVÁ, Drahomíra a KNÁPKOVÁ, Adriana, 2012. Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera. 3. vyd. Praha: Linde. ISBN 9788072018727.

PILÁTOVÁ, Jana a RICHTER, Jaroslav, 2011. Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení. 2. vyd. Účetnictví (ANAG). Olomouc: ANAG. ISBN 9788072636785.

POND, Keith a HLOUCHA, Matthias, 2017. Retail Banking. 4th ed. Reading: Gosbrook Professional Publishing. ISBN 9781912184033. Dostupné také z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&AN=1596186&authtype=ip,shib&custid=s3936755>

Post Financing, © 2024. Online. Factoring České spořitelny, a.s. Dostupné z: <https://www.factoringscs.cz/cs/home/post-financing> [cit. 2024-03-29].

RADOVÁ, Jarmila; DVOŘÁK, Petr a MÁLEK, Jiří, 2013. Finanční matematika pro každého. 8., rozš. vyd. Finance. Praha: Grada. ISBN 9788024748313.

Raiffeisenbank, © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.rb.cz/firmy/financovani/factoring> [cit. 2024-03-30].

REVENDA, Zbyněk; MANDEL, Martin; KODERA, Jan; MUSÍLEK, Petr a DVOŘÁK, Petr, 2023. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Sedmé přepracované vydání. Jesenice: Ekopress. ISBN 978-80-87865-84-2.

Reverzní factoring, © 2024. Online. Factoring České spořitelny, a.s. Dostupné z: <https://www.factoringscs.cz/cs/home/supply-chain-finance> [cit. 2024-03-29].

ROSE, Peter S. a MARQUIS, Milton H., 2009. Money and capital markets: financial institutions and instruments in a global marketplace. 10th ed. The McGraw-Hill/Irwin series in finance, insurance, and real estate. Boston: McGrawHill. ISBN 9780071268813.

SINCLAIR, JAMES, 2018. What is the history of factoring? Online. Trade Finance Global. Dostupné z: <https://www.tradefinanceglobal.com/posts/what-is-the-history-of-factoring/> [cit. 2024-03-10].

Slovenská sporiteľňa, a.s., © 2002 – 2024. Online. Dostupné z: <https://www.slsp.sk/sk/biznis/financovanie-pohladavok/factoring> [cit. 2024-03-31].

STATISTIKY ASOCIACE FACTORINGOVÝCH SPOLEČNOSTÍ ČR, b. r.. Online. Česká leasingová a finanční asociace. Dostupné z: <https://www.clfa.cz/statistiky/informace-o-trhu/statistiky-asociace-factoringovych-spolecnosti-cr> [cit. 2024-03-26].

STATISTIKY ČLFA (2016-2023), b. r.. Online. Česká leasingová a finanční asociace. Dostupné z: <https://www.clfa.cz/statistiky/informace-o-trhu/statistiky-clfa-2016-2023> [cit. 2024-03-26].

ŠANTRŮČEK, Jaroslav a ŠTĚDRA, David, 2012. Pohledávky, jejich cese a hodnota. 3., aktualiz. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 9788024519203.

Tatra banka, a. s., © 2024. Online. Dostupné z: <https://www.tatrabanka.sk/sk/firmy-korporacie/uvery-financovanie/factoring-financovanie-pohladavok/> [cit. 2024-03-31].

UniCredit Factoring Czech Republic and Slovakia a.s., © 2020. Online. Dostupné z: <https://www.unicreditfactoring.cz/#home> [cit. 2024-03-30].

VELENTZAS, John; KARTALIS, Nick a BRONI, Georgia, 2013. The Factoring and Forfeiting Contract as Contemporary Types of Finance. Especially the Greek Regulations. Online. Procedia Economics and Finance. Vol. 5, s. 757-762. ISSN 2212-5671. Dostupné z: <https://doi.org/www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567113000889?via%3Dihub> [cit. 2024-03-04].

Vše o Faktoringu pro malé firmy, © 2018. Online. IFactoring.cz. Dostupné z: <https://ifactoring.cz/factoring-od-a-do-z/> [cit. 2024-03-10].

Všeobecná úverová banka, a.s., b. r.. Online. Dostupné z: <https://www.vub.sk/firmy-a-podnikatelia/uvery-financovanie/factoring.html> [cit. 2024-03-31].

ZÁKLADNÍ ÚDAJE A KONTAKTY, b. r.. Online. Česká leasingová a finanční asociace. Dostupné z: <https://www.clfa.cz/o-nas/zakladni-udaje-a-kontakty> [cit. 2024-03-29].

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2012. Online. In: Zákony pro lidi. AION CS. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89> [cit. 2024-03-01].

Zinc Biz a.s., b. r.. Online. Dostupné z: <https://www.zincbiz.sk/> [cit. 2024-03-31].

SEZNAM POUŽITÝCH VZORCŮ

- 1 Průměrná doba inkasa pohledávek
- 2 Rychlost obratu pohledávek
- 3 Koeficient využití pohledávek
- 4 Obrat pohledávek
- 5 Doba splatnosti pohledávek

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
b.r.	bez roku
č.	číslo
ČLFA	Česká leasingová a faktoringová společnost
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
DPH	daň z přidané hodnoty
et al.	a další
EU	Evropská unie
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate
FCI	Factor Chain International
KB	Komerční banka
mil.	milion
p.a.	per annum
p.m.	per mensem
PRIBOR	Prague Interbank Offered Rate
př. n. l.	před naším letopočtem
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SOFR	Secured Overnight Financing Rate
SONIA	Sterling Overnight Index Average
tis.	tisíc
WIBOR	Warsaw Interbank Offered Rate

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Podíl jednotlivých druhů faktoringu.....	40
Graf 2 Podíl na trhu 2022 1-12 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023)).....	42
Graf 3 Roční náklady na faktoring	61
Graf 4 Procentní náklad na faktoring.....	74
Graf 5 Celkový roční náklad na faktoring	77

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Průběh reverzního faktoringu (Zdroj: Reverzní factoring, © 2024)	24
Obrázek 2 Schéma průběhu faktoringu (Zdroj: Meluzín a Zeman, 2014).....	29
Obrázek 3 Průběh faktoringové operace (Zdroj: Belás, 2013)	29
Obrázek 4 Průběh faktoringu v systému dvou faktorů (Zdroj: Máče, 2006).....	30
Obrázek 5 Průběh forfaitingové operace (Zdroj: Máče, 2006).....	35
Obrázek 6 Světové pokrytí členů skupiny FCI (Zdroj: About FCI).....	41

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Členění faktoringu (Zdroj: Máče, 2006).....	22
Tabulka 2 Srovnání faktoringu a forfaitingu (Zdroj: Kantnerová, 2016).....	33
Tabulka 3 Faktoring v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023)).....	38
Tabulka 4 Podíl jednotlivých druhů faktoringu v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023)).....	39
Tabulka 5 Faktoring v letech 2021-2023 (Zdroj: STATISTIKY ČLFA (2016-2023)).....	39
Tabulka 6 Srovnání základních parametrů	50
Tabulka 7 Rozvaha společnosti ABC, s.r.o. (v tis. Kč)	52
Tabulka 8 Náklady a výnosy společnosti ABC, s.r.o. (v tis. Kč)	53
Tabulka 9 Tržby a průměrná výška fakturace	54
Tabulka 10 Tržby a náklady společnosti ABC, s.r.o. ve spojitosti s faktoringem.....	55
Tabulka 11 Odběratelé a jejich faktoringový limit.....	56
Tabulka 12 Vypočítané roční náklady	60
Tabulka 13 Srovnání základních parametrů slovenských poskytovatelů	68
Tabulka 14 Rozvaha společnosti XYZ, s.r.o. (v EUR).....	69
Tabulka 15 Náklady a výnosy společnosti XYZ, s.r.o. (v EUR).....	70
Tabulka 16 Průměrná výše pohledávky za rok 2022 a 2023	72
Tabulka 17 Parametry vybraných poskytovatelů.....	74
Tabulka 18 Srovnání ročních nákladů na faktoring.....	76

